

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/10 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali oglasi
si vsaka beseda Din 1.20.

Kraljevina Jugoslavija.

Upravna razdelitev države na devet banovin.

Pretekli četrtek (3. oktober) je prinesel velike in važne spremembe v upravni organizaciji naše države. Popoldne ob pol šesti uri se je sestel ministrski svet k seji, na kateri je ministrski predsednik general Peter Živkovič poročal o novem zakonu, ki vsebuje nov naslov naše države in razdelitev države na devet upravnih področij, ki bodo imela naslov banovin. Rekel je med drugim to-le: »Naša država, ki je bila razdeljena na 33 oblasti, bo v bodoče razdeljena na 9 oblasti, ki se bodo imenovala banovine. S to porazdelitvijo se bo centralna uprava razbremenila, a uprava bo organizirana na enostavnejši in smotrenejši podlagi. S prenosom mnogih poslov s centrale se bo omogočilo hitrejšo odpravljanje mnogih poslov, ki so doslej zaradi dosedanje ureditve zaostajali. Pri določitvi meja novih oblasti se je v prvi vrsti upoštevalo to, da bi bile te nove meje čim prirodnejše. Nadalje se je pazilo na to, da se dosežejo čim prirodnejše prometne in gospodarske zveze posameznih krajev z njihovimi središči. Končno se je hotelo novo porazdelitev po možnosti čim bolj prilagoditi potrebam ostale uprave. Da bi se nova razdelitev izvršila čim hitreje in čim lažje, so bile obdržane dosedanje meje posameznih srezov, ker so te meje ustaljene in splošno znane. Zato so bili posameznim oblastim pridržani celotni srezi. Od tega se je odstopilo le tam, kjer je bilo potrebno in pa zato, da bi se dosegle prirodne meje. Nazivi novih oblasti so se vzeli v prvi vrsti po imenih večjih rek, ki tečejo po njihovih področjih. To pa zato, ker so pri nas že znani in ker na zelo izrazit način obeležujejo posamezne banovine.

Gg. ministri! Pri tej priliki se je neizbežno pojavila potreba, da se tudi v službenem naslovu naše kraljevine očituje popolno državno in narodno jedinstvo. Zato se bo naša kraljevina v bodoče imenovala Jugoslavija. To ime izraža ne le polno državno in narodno jedinstvo, temveč predločuje simbolič-

no (v znamenju) tudi idejo popolne ravnopravnosti, enakosti in bratstva nas Slovanov na jugu, Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Ministrski svet je predlog ministrskega predsednika sprejel in potrdil. Nato je Njegovo Veličanstvo kralj zakon podpisal, ki je naslednji dan izšel v »Službenih Novinah«.

Zakon obsega 31. členov. Člen 1. se glasi: »Službeni naziv države Srbov, Hrvatov in Slovencev je: »Kraljevina Jugoslavija«. Člen 2.: »Splošna uprava v kraljevini Jugoslaviji se vrši po banovinah, srezih in občinah. Banovin je 9, in sicer:

1. Dravska banovina s sedežem v Ljubljani.
2. Savska banovina s sedežem v Zagrebu.
3. Vrbaška banovina s sedežem v Banjaluki.
4. Primorska banovina s sedežem v Splitu.
5. Drinska banovina s sedežem v Sarajevu.
6. Zetska banovina s sedežem v Cetinju.
7. Donavska banovina s sedežem v Novem Sadu.
8. Moravska banovina s sedežem v Nišu.
9. Vardarska banovina s sedežem v Skoplju.«

V členu 3. se natanko določijo meje posameznih banovin. Kar se tiče glavnega mesta Beograda, odreja člen 4. to-le: »Uprave mest Beograda, Zemuna in Pančeva tvorijo posebno upravno celoto ter stojijo pod posebno upravno in nadzorno oblastjo ministra notranjih zadev in nosijo naslov uprave mesta Beograda.«

V naslednjih členih (5—20) se nahajajo določbe o delokrogu bana, ki stoji na čelu banovine ter zastopa kraljevsko vladu v banovini. Ban je izven skupin in kategorij, določenih z zakonom o uradnikih. V zakonu je izvede-

no načelo dekoncentracije politične in pravne oblasti (prenosa oblasti iz središča v Beogradu na banovine). Ban izvršuje posle svoje zakonite pristojnosti samostojno in po svoji odgovornosti. Njemu so podrejeni vsi uradi in organi splošne uprave banovin. Ban izvršuje nadzorstvo nad samoupravo. V njegovo pristojnost spadajo skoro vsi posli iz ministrskih resorov kmetijstva in javnih del, zatem nadzorstvo nad vsemi delniškimi in rudarskimi gospodarskimi družbami, posli trgovskih, industrijskih in obrtniških zborov, odločevanje pri obrtnem zakonu, izvrševanje zakonov o šumah in lovu, nadzorstvo nad vsemi državnimi rudniki, vsi posli socialnega skrbstva, vsi posli sanitetne uprave, vsi posli, ki se tičejo osnovanja, ureditve in dela narodnih in meščanskih, državnih in zasebnih in nižjih strokovnih šol, nadzorstvo nad delom in osebjem srednjih šol, graditev in vzdrževanje vseh šol in njihovo oskrbovanje.

Vse posle, ki se prenesejo od centralne oblasti na bana, izvršuje ban pod vrhovnim nadzorstvom in po navodilih resornih ministrov, toda njegovo delo je popolnoma samostojno. S tem prenosom poslov, ki so bili doslej v pristojnosti centralne uprave, na delokrog bana, se bo v mnogem razbremenila in osvobodila uprava ter bo postala narodu pristopnejša in bližja. S tem se bo uprava pocenila in osvobodila ter bo v bodoče v njej nemogoč zastoj v poslih, ki so doslej delali centralizem pogosto neokoren.

Ker je banovinom dana široka pristojnost dela, se bodo na banske položaje postavljale osebe velikega ugleda. Za strokovne posle banovine jim bodo dodeljeni banski pomočniki, ki bodo morali imeti dovršeno pravno visoko šolo in najmanj 12 let državne službe. Službeno osebje v banovini se bo vzelo iz dosedanjih županij, oblastnih samouprav in poedinah pristojnih ministrstev.

Kakor določa § 20., more minister notranjih zadev po odobritvi ministr-

skega predsednika več okrajev v banovini združiti v okrožni inspektorat ter mu določiti sedež. Na čelu takega več poglavarstev obsegajočega inspektorata stoji poseben inspektor. Dosedanji veliki župani se morejo po odredbi čl. 21. postaviti ali za pomočnika bana ali pa za okrožnega inspektorja. Okrožni inspektorji (§ 22.) so pomožni organi bana v vseh poslih javne varnosti in v vseh tistih, ki jih minister notranjih zadev na predlog bana odredi, ter v imenu bana vršijo nadzorstvo nad srezkimi upravami.

Kakor določajo prehodne naredbe, začne poslovanje v banovinah najdalje v roku 2 mesecev, odkar stopi ta zakon v veljavo, obenem pa preneha poslovanje dosedanjih velikih županstev. Zakon o oblastni in sreski samoupravi od 26. IV. 1922 se ukinja. Osojbe

samoupravnih korporacij (teles) se stavlja na razpoložanje.

Pripominjamo še, da znaša število prebivalstva v posameznih banovinah: savska 2,320.000, donavska 2,120.000, vardarska 1,405.000, drinska 1,400.000, moravska 1,200.000, dravska 1,040.000, vrbaska 850.000, primorska 800.000, zetska 740.000.

Površine posameznih banovin bodo v kvadratnih kilometrih: vardarska 39.566, savska 36.897, zetska 32.322, drinska 29.273, donavska 28.160, moravska 25.721, vrbaska 20.558, primorska 19.417, dravska 15.936.

Okraj Črnomelj pride pod savsko banovino, ki ima svoj sedež v Zagrebu. Okraj Čabar pride pod dravsko banovino, Medjimurje k savski banovini. Prekmurje se je priključilo naši dravski banovini.

Zakon o učiteljskih.

Njegovo Veličanstvo kralj je 27. septembra na predlog ministra prosvete in po zaslišanju ministrskega predsednika podpisal zakon o učiteljskih, ki je objavljen v »Službenih Novinah«. O podrobnostih tega zakona objavljamo naslednje:

Državna učiteljska z enotnim poukom.

Učiteljska so namenjena strokovni izobrazbi učiteljev narodnih šol s tem, da se jim posreduje splošna in strokovna priprava, da se jih vzgaja v duhu državnega in narodnega jedinstva in verske strpnosti ter da se jim pripravi za njihovo nacionalno in prosvetno-kulturno delovanje med narodom in zlasti za poželje. Pouk je na vseh učiteljskih enoten. Učenci ne plačujejo ne vpisnine ne šolnine. Učiteljska so moška ali ženska. V izjemnih primerih se lahko dovoli mešana učiteljska. Učiteljska morajo imeti internate, to je, zavode, kjer skupno pod nadzorstvom stanujejo dijaki. Mešana učiteljska ne smejo imeti internata z dijaki in dijakinjami. Minister prosvete bo izdal poseben pravilnik o šolski opremi, o profesorskih in dijaških knjižnicah, o knjižnici dijaških učbenikov. Profesorske knjižnice se lahko na podlagi posebnega dovoljenja ministra prosvete poslužuje tudi občinstvo v sedežu učiteljske. Kar se tiče zasebnih učiteljskih, se nova ne smejo ustanoviti. Stara, sedaj obstoječa zasebna učiteljska morejo ostati dalje, ako se popolnoma podredijo predpisom tega zakona.

Dolžnost oblastne samouprave.

Učiteljska se odpirajo ali zapirajo z ukazom Njegovega Veličanstva kralja na predlog ministra prosvete in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta. Poleg zgradbe za učiteljske kot tako mora učiteljske razpolagati s stanovanji za ravnatelja, ekonoma in slugo, oziroma za hišnika ter z dvoriščem, vrtom in zemljiščem za praktično vežbanje v poljedelskih predmetih. Poleg učiteljskih obstoja kakor doslej ljudska šola kot vadnica. Vsako učiteljsko ima svoje posebno področje, s katerega sprejema dijake. Zaradi duhovnega jedinstva in plemenskega zblizevanja lahko minister prosvete dovoli sprejem dijakov in dijakinj z drugih področij. Oblastna samouprava je dolžna staviti učiteljsko svojega oblastnega področja stavbe in potrebno zemljišče za poljedelski pouk na razpolago.

Določbe o pouku in vzgoji.

Pouk traja pet let in ne več štiri leta, kakor doslej. Ta določba velja od sedanjega šolskega leta naprej za vse letnike, torej tudi za tiste, ki že obstojajo. Kakšni predmeti se naj poučujejo, bo določil minister prosvete po zasli-

šanju direktorjev učiteljskih in Glavnega prosvetnega sveta. Gradivo v posameznih razredih bo moralo biti na primerni znanstveni višini. Vsako šolsko leto se naj priredi najmanj štiri poldnevni izleti in po možnosti vsaj eden celodnevni izlet. Podrobnejše določbe o tem bo izdal minister prosvete. V vsakem oddelku prvega in drugega razreda ne sme biti več kot 40 dijakov, v ostalih pa do 30. Poleg učiteljske obstojajo vadnice, ki so sestavni del učiteljske. Pouk na njih se vrši po zakonu o narodnih šolah. Na učiteljskih se lahko ustanavljajo posebne šole in tečaji, na primer zabavišča, gospodinske šole, poljedelske in gozdne šole, pripravljalni tečaji za šole slepih in gluhotih, šole za nezadostno razvito dečo in drugi gospodarski tečaji za izpopolnitev učiteljskih pripravnikov. Za izobrazbo nastavnikov na meščanskih šolah se uvedejo na moškem učiteljsku v Beogradu višji učiteljski tečaji, ki bodo trajali dve leti in v katere se bo sprejelo vsako leto do 30 učiteljev narodnih šol z najmanj 3—5 letno službo in s položenim praktičnim učiteljskim izpitom.

Šolsko leto, vpisovanje učencev in dijaške organizacije.

Šolsko leto se pričinja 11. septembra z vpisom dijakov in se zaključuje z 10. septembrom prihodnjega leta. Vpisi in izpiti trajajo nadalje do 16. septembra. Predavanje prenehajo 10. julija, v V. razredu pa 30. maja. Šolsko leto se deli na tri tromesečja, prvo traja do konca novembra, drugo do konca februarja tretje do konca maja, oziroma do 10. junija. Letni uspehi se sporočajo dijakom 28. junija z običajnimi svečanostmi. Vsako učiteljsko mora natisniti svoje letno poročilo. Počitnice trajajo od 28. junija do 31. avgusta vključno. Ob sobotah popoldne ni predavanja. Minister prosvete bo izdal podrobno odredbo o pouka prostih praznikih. Vpis traja od 11. do 16. septembra s predložitvijo vpisne prijave in potrebnih dokumentov. V izjemnih primerih sme učiteljski zbor dovoliti dijaku vpis do 30. septembra, po tem roku do 10. oktobra pa minister prosvete. V prvi razred učiteljske se sprejemajo dijaki srednjih šol z nižjim tečajnim izpitom na podlagi posebnega sprejemnega izpita, ki ga bo predpisal minister prosvete. Nadalje učenci s štirimi meščanskimi šolami, ako položijo poseben sprejemni izpit Učiteljske ne sprejemajo privatnih učencev, niti dovoljujejo privatnih izpitov. Minister prosvete bo po zaslišanju Glavnega prosvetnega sveta predpisal pravilnik o vedenju dijakov v šoli in izven nje ter o načinu kaznovanja. Dijakom so dovoljena udruženja za umno in moralno ter telesno izpopolnjevanje, vendar ne na plemenski ali verski podlagi. Članstvo v vseh drugih društvih, z izjemo

društev Rdečega pomladka je prepovedano. Dijaki polagajo po končanem V. razredu diplomski izpit in prejmejo v primeru, da so izpit položili, diplomu za učitelje narodnih šol.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

O razdelitvi države na banovine poročamo na drugem mestu.

Zaključek pogajanj med nami in Bolgarijo. Dne 1. oktobra so bila zaključena v Pirotu obmejna pogajanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Dosežen je bil ugoden uspeh glede na razna nerešena vprašanja, zlasti glede na promet na dvolastniških posestvih in glede na varnost ob meji. Naši in bolgarski odposlanci so došli v Piroto do sporazuma, ki bo predložen obema vladama v odobritev.

Kakor z Bolgari se je poravnala naša vlada z Madžarsko na pogajanjih v Beogradu, ki so bila te dni zaključena. S posebno pogodbo so urejena vprašanja obmejnega prometa prebivalstva in blaga med obema obmejnima conama. Urejeno je vprašanje dvolastnikov in vprašanje nadzorstva meja.

Trgovska pogodba z Rumunijo na vidiku. Potem, ko je naša vlada srečno dokončala trgovinska pogajanja s Španijo, se pripravlja sedaj, da sklene enako trgovinsko pogodbo tudi z Rumunijo. Rumunija je pred kratkim dobila nov carinski zakon, uvedla nove tarife in določila, da bo tista država, ki po preteku pol leta, odkar stopi zakon v veljavo, ne bo sklenila z Rumunijo trgovinske pogodbe, morala plačevati maksimalne tarife.

Državni prazniki. Njegovo Veličanstvo kralj je podpisal in proglasil zakon o državnih praznikih za državne uslužbenke. Po nedeljah, državnih praznikih, verskih praznikih in dnevih krstne slave državni uslužbenci niso v službi. Državna praznika sta dva: rojstni dan Njegovega Veličanstva kralja in dan ujedinjenja. Na Vidovdan se bodo vršile po cerkvah službe božje kakor doslej v spomin v vojnah padlih junakov. Na dan državnih praznikov se smejo z državnih zgradb razobesiti le državne zastave. Te zastave se morajo te dni razobesiti z vseh državnih in samoupravnih uradov, kakor tudi raz zgradb javnopravnega značaja, v mestih in trgih tudi z mestnih hiš. Verski prazniki državnih uslužbencev za rimokatoliške so: Božič (2 dni), Novo leto, sv. Trije kralji, sv. Jožef, Marijino oznanenje, Velika noč (dva dni), Te-lovo, sv. Peter in Pavel, sv. Ciril in Metod, Vnebovzetje Marije Device, Vsi sveti in praznik Brezmadežnega spočetja Marije Device (8. decembra).

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nemški zunanji minister umrl. Dne 3. oktobra je umrl na možganski kapi nemški zunanji minister dr. Stresemann. Stresemann je bil star 51 let in po celem svetu znana politična osebnost.

nost. Leta 1923 je bil pokojni tudi državni kancler. Stresemannova zunanja politika je prinesla Nemčiji sprejem v Društvo narodov, ureditev nemških odškodninskih plačevanj in naslonitev Nemcev na Angleže in Francoze radi ohranitve splošnega miru.

Volilno gibanje na Češkem. Češka je že v objemu volilnega boja. Določeni so že tudi nosilci posameznih list. Nosilec liste čehoslovaške ljudske stranke bo monsignor dr. Šramek, agrarne stranke bivši ministrski predsednik Švehla, narodnih socialistov dr. Beneš, slovaške ljudske stranke Hlinka. Čehoslovaške nemške stranke se pri teh volitvah združujejo med seboj.

Tuka obsojen na 15 let. Pred tedni smo beležili vest, da se vrši na Čehoslovaškem proti bivšemu poslancu in članu slovaške stranke dr. Tuki obravnava, ker je obdolžen vohunstva v prid Madžarske. Obravnava je bila te dni zaključena in dr. Tuka obsojen na 15 let. Radi te obsodbe sta podala ostavko dva ministra, po katerih je bila zastopana slovaška stranka v vladi.

Anglija in Rusija se bosta pobotali. Angleški zunanji minister Henderson in ruski poslanik Dvogaeski v Parizu sta se sporazumela glede postopanja pri ureditvi vseh spornih vprašanj med Anglijo in sovjetsko Rusijo. Sporazum obsega pet točk: 1. Točna upredelitev stališča obeh vlad glede pogodb iz leta 1924. 2. Izvršitev priprav za otvoritev pogajanj glede zaključitve trgovinske pogodbe med obema državama in glede sličnih vprašanj. 3. Zahteve obeh prizadetih držav glede državnih in zasebnih dolgov je treba preiskati ter urediti tako kot ostala vprašanja finančnega značaja. 4. Pripraviti ureditev vseh vprašanj, ki so v zvezi s pravico ribolova obeh držav. 5. Uporabo prejšnjih dogodb in dogovorov je potreba znova točno določiti.

Angleški ministrski predsednik v Ameriki. Angleški ministrski predsednik Mac Donald je bil sprejet v Ameriki z izrednimi častmi. V zahvalnem govoru je označil predsednik namen svojega ameriškega potovanja z besedami: »Naša naloga je, nadomestiti minljivi sijaj vojaške moči z večno trajajočo slavo miru.«

Poostritev krvavega obračuna med Rusi in Kitajci. Med rusko in kitajsko armado v Mandžuriji je vladal nekaj časa mir. Po novejših poročilih pa so se ponovili boji med Rusi in Kitajci v Mandžuriji. Sovjetske čete so pričele s topovsko ofenzivo in oplenile mesto Suinyau ob reki Amur.

Sovjeti in novi koledar. Svet ruskih boljševiških ljudskih komisarjev v Moskvi se bavi s popolno preosnovo doslej na vsem svetu veljavnega koledarja. Po sovjetskem koledarju bo štel teden le pet dni in bosta izginili sobota in nedelja. Leto bo razdeljeno na 72 tednov (dosedaj 52).

Primarij v p. dr. J. Harpf v Slovenj-gradu ordinira zopet redno od 7. oktobra t. l. naprej. 1210

Specijalist za ženske bolezni in porod dr. Benjamin Ipavic zopet redno ordinira v Mariboru. Gosnoska ul. 46.

ZA NEDELJO

Pater Viktricij.

Spominski dan 8. oktober.

Zopet človek iz našega časa, ki se je boril in, kakor se sme upati tudi priboril, do svetosti. Rodil se je 18. decembra 1842 na Bavarskem. Njegovi starši — oče je bil ranocelnik — so bili odločno krščanskega duha in dosledno temu odločno krščanskega življenja. Razen tega je bila v hiši še tudi izvrstna služkinja, ki je bila za odrasčajočega Antona — tako je bilo njegovo prvotno ime — pravi blagoslov. V nežni mladosti je nevarno zbolel in zdelo se je, da hoče Bog angelčka k sebi v nebesa. Bog je sklenil drugače; hotel je, da ta duša pride k njemu čista po dolgem življenju, po mnogih in trdnih bojih, po slavnih zmagah.

Z 12. letom je prišel Anton na gimnazijo, ki jo je dovršil vedno kot prvi v svojem razredu. A ni bil odličnjak samo po svojem znanju, bil je vzornik tudi po svojem življenju. Bil je tako skromen, miroljuben, postrežljiv in pobožen, da so njegovi tovariši slutili v njem prihodnjega svetnika. Ni se zato čuditi, da je po končanih gimnazijskih študijah stopil v bogoslovje. Dokončal ga je leta 1866 tako, da je dobil prvo darilo v pridigarstvu. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla je bil posvečen za duhovnika.

Kot duhovnik je bil najprvo tri leta kot kaplan na mestu, kjer je lahko pokazal svojo delavnost, neustrašenost, zraven pa tudi mir in ravnovesje svoje duše. Nato je prišel kot prefekt v semenišče, kjer je pomagal vzgajati bodoče duhovnike, pa se je še tudi sam izobraževal v svetih vedah naprej, dokler ni leta 1871 napravil doktorat iz bogoslovja. Pri vsem učenju pa ni pozabil na še večjo znanost, na znanost svetnikov, na znanost, ki človeka uči tem lepše, tem popolnejše živeti. V molitvi, premišljevanju si je pridobil vedno več luči od zgoraj in po tej luči je tudi vedno skušal hoditi.

Ta pot v božji luči ga je naposled privedla v samostan. Vstopil je leta 1875 v strogi kapucinski red. Po enem letu preizkušnje je napravil obljube. Na dan svojih obljub je sebe žrtvoval popolnoma Bogu. Odslej je bila njegova skrb in njegovo prizadevanje, da bi to svojo velikodušno obljubo v vsem življenju čim najpopolnejše izvrševal. 50 let je pater Viktricij, kakor je bilo njegovo redovno ime, deloval v kapucinskem redu. Imel je razne častne in odgovornosti polne službe. Bil je velikokrat učitelj in voditelj novincem, bil je gvardijan ali hišni predstojnik. Petkrat so ga izvolili za provincijala ali predstojnika cele pokrajine in je to službo opravljal 15 let. Vsi njegovi sobratje so ga imeli bodisi kot svojega tovariša, bodisi kot svojega predstojnika v najboljšem spominu. Povsod so se kazali sledovi njegove nadarjenosti, učenosti in neumornega dela.

A to ni bilo največje v njegovem življenju. Največja je bila njegova pobožnost, njegova navezanost na Boga, njegove čednosti, ki jih je izvrševal v izredno visoki, v junaški meri. Vera je bila življenje njegove duše. Ta vera se je kazala v njegovi iskreni in goreči molitvi. To vero je kazal predvsem pri oltarju, ko je opravljal daritev sv. maše, pri kateri se je zdelo, da je popolnoma v zvezi z drugim svetom. Popolnoma se je prepustil v vsem svojem življenju božji previdnosti. V njo je neomajno zaupal in se ji priporočal, če mu je pa pošiljala križe in preizkušnje, jih je voljno sprejemal, ker je bil prepričan, da je vse to v njegovo korist. Gorela je v njegovi duši goreča ljubezen do Boga, posebno do Kristusa v najsvetejšem zakramentu. Bila je vedno njegova velika želja, da bi mogel zadostovati božjemu Srcu za žalitve, ki jih mora prenašati ravno v zakramentu ljubezni. Kakor Boga je pa ljubil tudi svojega bližnjega. Že kot nežen otrok ni mogel nikogar gledati v nesreči; po svojih močeh mu je skušal pomagati. Z leti in njegovim notranjim življenjem je ta ljubezen rastla. To ljubezen je kazal tudi kot predstojnik svojim sobratom. Nikdar ni koga obsojal radi njegovih napak in ni nikdar o njih govoril. Če je pogovor nanesel na nje, je navadno rekel, da je tak človek siromak, ki potrebuje našega sočutja in naše molitve. Čednost, ki jo je pater Viktricij nad vse ljubil, je bila ponižnost. Ko so mu pri redovni preobleki dali ime Viktricij, je rekel: »Hvala Bogu! To je ime, ki si ga ljudje ne bodo zapomnili.« Vse življenje ni nikdar govoril o svojem delu, o svojih uspehih, najmanj pa še o svojem bogatem notranjem življenju. V teku svojega redovnega življenja je zapisoval svoja premišljevanja, svoje boje in težave, pa tudi svoje uspehe in zmage. Vse to pa si je beležil samo, da si je lahko dajal odgovor o svojem duševnem stanju, o nazadovanju ali napredovanju. Ko ga je proti koncu njegovega življenja nepriznava zalotila težka bolezen, je svojega strežnika s solzami prosil, naj sežge te njegove spise, da drugi ne bi dobili vpogleda v njegovo življenje. Po naredbi hišnega predstojnika se to ni zgodilo. Kakor v ponižnosti, tako je skušal tudi v drugih čednostih vpodobiti v sebi podobo Kristusovo. Še malo pred svojo smrtjo je obiskal ves križev pot, ki ga je naslikal nek njegov sobrat. Mislil je, da je čisto sam, v resnici so ga skrivaj opazovali. Šel je od postaje do postaje, zatopil se je v podobe križevega pota, pri vsaki pa je bila njegova prošnja: »O Jezus, krotek in iz srca ponižen, vpodobi moje srce po svojem srcu!«

Da, to je bilo življenjsko delo patra Viktricija. In ni bilo za njega to lahko delo, kakor ni za nobenega človeka. Iz njegovih spisov je razvidno, da je imel velike težave, velike boje, a iz vseh je izšel kot zmagovalec — kot resnični Viktricij.

In kolikor ni on sam v sebi vpodobil Kristusa, to je dopolnil še Bog sam s trpljenjem, ki mu ga je pošiljal. Imel

je pretrpeti celo vrsto nadležnih in mučnih bolezni. Razen tega se ga je v zadnjem času njegovega življenja polasčala še velika notranja zapuščanost in žalost. Bil je v svojih telesnih bolečinah in svojem dušnem trpljenju res podoben Kristusu na križu, ki je vzdihoval: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!« 8. oktobra leta 1924 je umrl star 82 let. Pokopali so ga prvotno v samostanu Vilstiburg. A ljudstvo, ki je skromnega redovnika vedno častilo kot svetnika in ki se mu je po smrti priporočalo v raznih zadevah, je prosilo in zahtevalo, naj se pokoplje ljubljene pater Viktricija tako, da bodo imeli vsi dostop do njegovega groba, so njegove telesne ostanke prenesli v samostansko cerkev in jih pokopali blizu kraja, na katerem je rajnik leta in leta blagoslovljeno deloval v spovednici kot dušni zdravnik in pomočnik.

Velika čednost patra Viktricija je bila ponižnost. Nič ni delal radi ljudi, radi posvetne hvale, da bi se lahko postavil pred svetom. Vse je delal le, da bi bil pravi služabnik božji, vršitelj volje božje.

Da bi bila to tudi naša čednost, da ne bi mislili pri svojem življenju, pri svojih delih vedno le, koliko hvale nama bodo prinesla. To je kakor rja, ki razjeda našo notranjo vrednost, to emlje tudi našim delom njihovo vrednost in vsako upanje na plačilo v večnosti, ker veljajo o takih v farizejski pravičnosti opravljenih delih besede Kristusove: »Resnično povem vam, da ne bodo prejeli svoje plačilo.«

Rusija. Kak trn v peti je sedanjim mogočnejšem v Rusiji vsaka vera, se vidi iz tega, da so otvorili v Moskvi protiversko vseučilišče, na katerem bodo pobijali predvsem krščanstvo, seveda na podlagi »znanstva in resnice«. Poročajo, da se je na to vseučilišče vpisalo že 600 slušateljev in slušateljic. — Pretečene dni so poročali, da so se začela med papeževim zastopnikom v Berlinu in tamošnjim ruskim poslanikom pogajanja, da bi vera na Ruskem dobila vsaj nekaj prostosti. Kakor se pa od vatikanske strani poroča, takih pogajanj ni bilo. — Škofu Cieplaku, ki so ga sovjeti obsodili na smrt, so v Vilni, kjer je škof pokopan, postavili spomenik.

Potomec Martina Lutra — katoliški duhovnik. Kakor znano, je Martin Luter ustanovil protestantsko cerkev. V 18. stoletju se je nek njegov potomec, ki je bil vojak, preselil v Ameriko, kjer je radi usluge, ki mu jo je skazala neka katoliška družina, postal katoličan. Od tega Lutrovega potomca izvira več katoliških družin. Nek pravnik tega moža je pred kratkim vstopil v red sv. Benedikta in nosi ime pater Alojzij Luter.

Katoliško šolstvo. V Belgiji slavijo letos katoliške verske šole svojo petdesetletnico. Do pred 50 leti je bil v vseh belgijskih šolah verski pouk. Ko so pa prišli na vlado veri sovražni ljudje, so verouk iz šol odpravili. Nato so

katoličani ustanovili svoje lastne šole, ravno pred 50 leti. Verouk se je v šole sicer kmalu zopet vpeljal, a katoliške verske šole so ostale in so obhajale letos z velikimi slovesnostmi svojo 50 letnico. — Na Angleškem tudi vzdržujejo katoličani svoje lastne šole. A to je seveda za nje zelo veliko breme. Sedaj so pa celo nekatoličani nastopali za to,

da država tem šolam, ki vzgledno vršijo svojo vzgojno dolžnost, da državo podpora. — Na Francoskem so moralno ugotoviti zanimivo dejstvo. Od 3721 mladih ljudi, ki so se prijavili na visokih šolah, da se bodo učili latinškega in grškega jezika, jih je bilo 900 iz državnih šol, 2821 pa iz katoliških zasebnih.

Za vzpenjačo na Pohorje.

PODPISOVANJE ZA POHORSKO VZPENJAČO KREPKO NAPREDUJE.

Eden izmed nabiralcev podpisov je imel tekom par ur nabiralno polo polno. Oglašajo se pridno tudi vrli Zagrebčani, veliki ljubitelji našega zelenega Pohorja, z znatnimi zneski. Upati je torej, da bode vsaj to podjetje, ki bode poleg drugih velikih v Dravski in Mežiški dolini ostalo v domačih rokah. Kakor znano, je velikanski svinčeni rudnik v Mežici last Angležev, velika jeklarna in premogokop v Guštanju last Avstrijev, ogromna elektrarna na Fali v rokah Švicarjev, znatna tovarna za karbit in dušik pa tudi večinoma inozemsko podjetje. Domačini stojimo seveda pri velikih podjetjih skoraj vedno ob strani ter zavistno gledamo, kako si polni inozemec svoje žepe. Pač večkrat se sliši, ko je že podjetje v tujih rokah in prepozno: »To bi bili pa mi tudi lahko uredili!« V nas domačinih je pač vse premalo podjetnosti! Krepro torej sežite po delnicah podjetja, kakor je vzpenjača na Pohorje, kajti to podjetje se bode gotovo lahko omenjenim postavilo ob stran. Pred dvema letoma bi bila vzpenjača stala 12 milijonov Din, a se

je ta znesek po agilnosti pripravljalnega odbora vedno manjšal. Ko je bil proračun 6 milijonov Din že takrat je kazalo se stvari poprijeti, a kaj še le sedaj, ko je proračun okoli tri milijone Din. Treba pa je delnic samo za 2 milijona, ker nam je 1 milijon v tem slučaju že zagotovljen po mariborski občini in oblastnem odboru.

Avstrijci imajo že okoli 10 vzpenjač, ki se vse imenitno obnesejo in se mnogo ljudi radi velikega navala večkrat niti peljati ne more. Nekaj takih vzpenjač imajo še pa v delu. Srač mota bi pač bila, da bi v Jugoslaviji niti ene ne imeli, kajti ta na Pohorju bi bila prva.

Kakor je bilo že po časopisih razglašeno, so delnice po 100 Din in še večji zneski se lahko plačujejo tudi v obrokih. V priglasu je treba označiti na kakšen način se misli plačevati. Plačevanje se bode še le začelo, ko to pripravljalni odbor po časopisih razglaša.

Obvezne izjave je tudi podpisani po predsedniku pripravljalnega odbora g. dr. Juvaču, mariborskem županu upravičen sprejemati Josip Pajtlar, učitelj, Pekre, p. Limbuš.

NOVICE

Tečaji duhovnih vaj v Domu do konca 1929. Za duhovnike: od 14. do 18. oktobra. Za mladeniče: od 26. do 30. oktobra, od 7. do 10. decembra. Za organiste: od 18. do 22. novembra. Za može: od 14. do 18. decembra. Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Ako bi kdo izmed prigašenih ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. —

Obešenega so našli. V soboto, 5. okt. so našli pri Treh ribnikih pri Mariboru obešenega brezposelnega Ludovika Kern.

Nesreča na cesti. Na državni cesti med Hočami in Framom se je pripetila v nedeljo avtomobilska nesreča. Neznani avtomobilist je povozil dva biciklista, in sicer enega moškega in eno žensko. Žena je obležala pri priči mrtva, težko poškodovanega in nezvestnega moža so prepeljali v mariborsko bolnico.

Neznana utopljenka. V petek, dne 4. oktobra je naplavila Drava blizu Šmartna pri Vurbergu neznano utopljenko, ki mora biti stara kakih 25 let. Truplo še ni bilo dolgo v vodi, a vendar ga pred pokopom niso mogli prepoznati.

Otvoritev proge Krapina—Rogatec. Dne 1. novembra bo izročena prometu novozgrajena proga Rogatec—Krapina.

Vlom za vrednost 50 tisoč Din. Neznani lopovi so vlomili v noči 1. oktobra v delavnico krojaškega mojstra Ja-

koba Kovača v Razlagovi ulici v Celju. Odnegli so raznega blaga in oblek za 50 tisoč Din. Javnost svarimo pred nakupom blaga in oblek.

Tat mu razparal trebuh. V noči v četrtek 3. oktobra je obiskal Sevrovo hišo v Puconcih v Prekmurju kurji tat. Domači so slišali ropot in so tatupa prepodili. Kurji tat je vrigel 16 nakradenih kokoši v vreči preko rame in se spustil v beg. Za njim jo je ubral domači 19 letni sin Evgen, ki je hotel zmoviča dohiteti in ujeti. Ko je videl tat, da je v nevarnosti zajetja, je sunil proti preganjalcu z nožem in mu preparal trebuh. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico v Mursko Soboto, kjer je izdahnul. Tatu je odpadla na pobegu kapa in po tej ga že bodo prepoznali.

Železniška nesreča. V soboto, 5. okt. v noči se je zgodila na postaji Zagorje velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva tovorna vlaka. Razbitih je bilo več vagonov, nesreča pa ni zahtevala nobenih človeških žrtev. Promet je bil ustavljen za nekaj ur.

Mlad ponesrečenec. V rovu Kisovec v Zagorju ob Savi je v petek, 4. oktobra smrtno ponesrečil 18 letni Roman Krznar. Zapregel je konja pred hunte (jamske vozičke), se pognal na prvi voziček ter padel konju pod noge. Žival je skočila, ga udarila s kopitom po glavi — strašna rana mu zija na glavi — potegnili hunte za seboj in vlekla z vozički vred tudi nesrečnega fanta. Plazil se je po tleh in dobil poleg rane na glavi še nekaj prask po telesu. Ko pa ga je konj privlekel do neke luknje sredi tira, je glava omahnila navzdol

v luknjo s tako silo, da mu je zlomilo tilnik — in takoj na mestu je bil mrtev.

Avtobus Celje—Rogaška Slatina. — Vsled konca sezije od vstevši petka, to je 4. oktobra zvečer ne vozi več v Rogaško Slatino, ampak iz Celja skozi Mestinje v Št. Peter pod Sv. Gorami. Od tega časa naprej bo redno vozil ob 6. uri zjutraj iz Št. Petra pod Sv. Gorami skozi Grobelno ob tričetrt na osem, da dobi vlak iz Celja proti Mariboru in dospe v Celje ob pol deveti uri zjutraj, kakor doslej iz Rogaške Slatine. Zvečer pa bo redno vozil ob četrt na sedem iz Celja skozi Grobelno ob 7. uri, da bo prevzel tam potnike iz mariborskega vlaka proti Celju ter bo dospel skozi Mestinje v Št. Peter pod Sv. Gorami ob tričetrt na devet zvečer. Vozil bo vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih. Vožnja bo stala iz Št. Petra pod Sv. Gorami v Šmarje 23 Din, Grobelno 29 Din, Celje 40 Din; iz Podčetrška v Šmarje 14 Din, Grobelno 19 Din, Celje 28 Din; iz Pristave v Šmarje 9 Din, Grobelno 14 Din, Celje 24 Din. — Avtobus mesta Celje.

Otvoritev nove ceste. V nedeljo, dne 13. oktobra 1929 se odprla in izroči prometu nova proga okrajne, sedaj oblastne ceste Sv. Urban — Prevorje — Lesično s sledečim sporedom: Ob pol devetih pri Sv. Urbanu (Grasselli) pozdrav oblasti in gostov. Ob desetih v Žegru pri Vrečku slavnostna služba božja in cerkveni govor, nato blagoslovitev nove ceste. Ob pol enih popoldne slavnostni banket pri Vrečku. Ob treh popoldne odhod v Kozje. Ob štirih sprejem v Kozjem, zakuska in zaključitev slavnosti.

Tri tedne v zraku. Amerikanska letalca Jackson in O'Brien sta vztrajala 420 ur neprestano v zraku. V skoro tritedenski dobi je napolnilo osem krat drugo letalo: bencin, olje in preskrbelo pilota s prehrano. Letalca sta prejela 1.400.000 Din nagrade.

Maščevanje radi neuslišane ljubezni. V Newyorku se je doigralo zadnje dni maščevanje, ki je razburkalo celo mesto. Zdravnik John Kleind se je zaljubil v dekleta, ki pa mu je odbilo ponujeno roko in se je poročila z drugim. Po poroki je poslal zgoraj omenjeni zavrneni ženini novoporočeni šopek, s katerim v roki je sedla z možem v avtomobil. Naenkrat pa je šopek eksplodiral s silnim razpokom in pognal v zrak avtomobil z novo poročenim parom.

Posrečeni polet z raketnim letalom. Dolgo časa že delajo v Nemčiji poskuse z raketnim avtomobilom, da bi dosegli bajno izredno brzino. Vsi tozadevni poskusi so se doslej izjalovili. Iznajditelj raketnega avtomobila se je lotil poskusov z raketnim aeroplanom. Dne 30. septembra je pognal Fritz Opel v Frankfurtu na Maini z 18 m dolgega letališča v zrak aeroplan s pomočjo raket. Zadaž na letalu je bilo pritrjenih 11 raket, ki so se tekom poleta vse užgale razen treh. Raketni aeroplan je dosegel le višino 20 metrov in je srečno pristal po 2 in pol minuti.

Zobe so začeli z zlatom plombirati volčjim psom na Švedskem.

Amerikanska. Prebivalci v malem angleškem mestecu Linyfield so zadnje dni silno razburjeni. Vzrok razburjenja tiči v tem, ker je kupil 500 let

stari jetniški stolp amerikanski dolarški kralj, ga podrli in prepeljal preko Oceana v Ameriko. Stolp za jetnike in kaznjence je iz leta 1500 in so hodili zgodovinsko znamenitost ljudje gledat iz vseh mogočih krajev. Pravi, ki so se rodile iz starega stolpa, bi ne bilo mogoče opisati v debelih knjigah. Zapisniki zgoraj omenjenega mesteca beležijo, koliko strahot in gorja se je rodilo tekom stoletij v stolpu. Do pred kratkem so še uporabljali stolp kot jetnišnico. Pred par leti je sezidalo mesto moderno kaznilnico in je stolp prazen sameval. Pred dobrim letom je obiskal Linyfield amerikanski milijonar. Opozorili so ga na stolp. Amerikane je starodavno jetnišnico kupil, jo bodo podrli, material naložili na ladjo, ki bo odplula iz angleške v Ameriko. Milijonar bo pustil v svoji ameriški domovini stolp natančno tako pozidati, kakor je stal na Angleškem.

Ljubezen do staršev. Leta 1669 je pričel ognjenik Etna na otoku Sicilija strahovito bluvati, grozeč ugonobiti vse vasi pod njim. Največja nevarnost je grozila mestu Katanija. Prebivalci so si prizadevali, kolikor se je dalo, rešiti vsaj najpotrebnejše reči. Bogatini so utekali v divji zmedi, ne-soči seboj zlato, srebro in druge dragocenosti; revni pa so vzeli, kar je pač imelo za nje največ vrednosti. Edeno dva stara zakonska nista zamogla vsled slabosti nikamor in tužno sta plakala, videč, kako se ognjeni prodi lave valijo proti mestu. Njuna sinova sta se pravkar mudila na polju, ko hipoma prične gora z neobičajno silo delovati. Pustita delo, tečeta domu, da rešita svoje starše. Neovirano pritečeta k hiši. Starejši si naloži na pleča očeta, a mlajši mater ter čim najurneje zapustita opasen kraj. Toda ognjena reka se je valila vedno hitreje in bližje, pepel in tleče kamenje je križarilo krog njih liki ognjena strašila. Že je izgledalo, da strašni valovi goreče lave vse zajamejo ter njim pripravijo strašen grob. Oče in mati jameta prigovarjati vrlima sinovoma, da ju osivela že nehata strašni usodi ter rešita vsaj sama sebe. Toda pridna sinova nista pristala na to, sklenila sta rajši umreti, nego pustiti stara roditelja v smrtni uri brez pomoči. V največji sili pa je tudi pomoč božja vsikdar najbližje. Lava se je v hipu čudežno presekala na dva dela, kar je omogočilo, da sta sinova srečno prinesla svoje starše na varen kraj. Rešeni oče, ko po prenehanju strahu pride zopet k sebi, blagoslovi plemenita otroka: »Bog vaju blagoslovi, dobra sinova, a poplačaj vama z najdražjim, kar sta nama v tej strašni sili doprinesla.« Mati, otirajoč si solze, pa je za svoja otroka vroče molila. Bog pa je pridnima otrokoma tudi resnično blagoslovil sleherno delo. Celó življenje je njima bilo

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolelosti žlez, izpuščanjih na koži, tvorih uravnava »FRANZ JOSEFOVA« grenčica izborna toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro preneso »FRANZ JOSEFOVO« vodo. — Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1116

obsuto z dobrotami, a ko sta umrla, so njima prebivalci dotičnega kraja postavili krasen spomenik, ki bo pričal še pozne veke njuno ljubezen in hvaležnost do staršev.

Zahteva razporoko, ker žena — čika tobak. Pred tremi leti se je Victor Gerhard iz Chicaga potom neke ženitovanjske posredovalnice seznanil pismeno z neko »čarobno devo« iz Teksasa. Pretekli mesec pa se je isti Gerhard oglašil pri sodišču in zahteval razporoko, češ, da ne more več prenašati navad svoje žene, ki so vse prej kakor ženske. Vdana je čikanju tobaka in pri tem tako izurjeno pljuje, bodisi doma, kakor tudi na javnih prostorih, da bi jo vsak moški čikar lahko zavidal za njeno izvežbanost. Poleg tega mu neprestano povzroča še druge sramote in na vrh vedno nosi pri sebi samokres, s katerim mu grozi ob vsaki priliki. V resnici pravi »angelček« v ženski podobi, kaj?

Setev iz aeroplana. V Severni Ameriki pri Bellinghamu v Washingtonu so napravili poskus s setvijo iz aeroplana na 160 njiv. Seme je bilo v vreči in je drčalo skozi majhno luknjico na njive, katere je preletaval pilot enakomerno. Ali se bo ta najnovejši način setve res obnesel, bo pokazala žetev, o kateri bomo poročali.

Tudi v Chicagi se tepejo na račun palestinskih Judov. Tudi Judje ne drže tako skupaj, kakor se splošno misli. To so dokazali veliki izgrede, ki so jih vprizorili »pravoverni« Judje proti judovskim komunistom. Že več dni so se slišale grožnje Judov, da bodo »iztrebili komunistični ogel«. S tem so mislili poslopje, kjer so uradni prostori in tiskarna judovskega komunističnega časopisa »Freiheit«. V nedeljo 8. septembra zvečer se je končno zbrala velika druhal, napadla ta »ogel«, razbila šipe, a namero, da bi vdrla v urade, jim je policija izjalovila. Prišlo je tudi do pretepov, pri katerih je bilo več lahko ranjenih. Povod izgreedom je dal omenjeni časopis, ker je pisal proti palestinskim Judom, češ, da so podrepaniki kapitalistične angleške vlade, in hvalil počenjanje Arabcev.

Odkritje razbojniškega društva v Čikagu. V Čikagu v Ameriki se je posrečilo policiji odkriti razbojniško bando, ki je bila več let strah in trepet cellega mesta Čikago. Društvo je imelo svojega blagajnika in par knjigovodij, ki so vse »dohodke« zapisali in nadzorovali razdelitev plena. Lansko leto je znašal čisti dohodek roparjev okoli 15 milijonov dolarjev. Do danes pa se še ni posrečilo policiji prijeti niti enega člana imenovanega društva, zginili so kakor v zemljo.

Antialkoholik ujel samega sebe. — Protestantovskega pastora v Indianapolisu dr. Shumakerja, ki že leta in leta divja proti opojnim pijačam, so zdaj hipoma razkrinkali, da — sam tudi pije. Ne pije pa nedolžnega piva, ampak pijačo, ki vsemuje 23 odstotkov alkohola. V zadregi se je izgovoril, da je bolan in da pije le za »arčni-je«. Poprej je na vse kriplje zahteval, da ne sme biti nikomur dovoljeno, dotakniti se, poduhati, kaj še le pokusiti

kako kapljico alkohola. — Smrdi, smrdi, vedno bolj smrdi iz protialkoholnega tabora, in ko bo dovolj zasmrdelo, bo ljudstvo obračunalo s smrduhi.

Kralj beračev. V veliki kitajski luki Šanghaj je na celem svetu največ beračev. Njih število cenijo na 50 tisoč. Vsi šanghajski prosjaki so organizirani in organizaciji načeljuje kralj. Nobeden beračev ne pozna imena svojega kralja, nobeden ga še ni videl, a mu mora plačati vsak mesec poseben davek. Davek pobira kraljeva telesna straža. Pred kratkem je povišal kralj denarne dajatve. Dvanajst najbolj drznih beračev je izjavilo, da poviška ne bodo plačali. Par ur za to izjavo so našli vseh 12 na ulici ubitih. Nikdo ni vedel, kdo se je maščeval. Vse je prepričano, da je kralj beračev eden najbogatejših ljudi in pripada trgovskemu stanu.

Redka usmrtitev tigra. V indijski vasi v bližini Poone se je zgodil ta-le redek slučaj: Mlademu kmetskemu fantu, ki se imenuje Marane, so sporočili, da mu je raztrgal tiger bika in sedaj po bogati pojedini mirno počiva. Fant je zagrabil močan krepelec in res dobil tigra spečega. Pognal je v zverino kamen, jo zbudil in sedaj se je začel boj na življenje ter smrt. Borbo

so gledali vsi vaščani v nepopisnem strahu, ker je bil orjaški tiger že precej časa trepet za celo okolico. Mladi Indijec je vsikdar počakal, da se je pripravil tiger na skok. Ko je skočil, se je umaknil na stran in pri tem udaril s palico po tigrovi glavi. Seve je junaka tiger parkrat opraskal s šapo, a dečko mu je takó razbil s palico glavo, da je obležal mrtev.

Pojasnilo. Ravnateljstvo mariborskega bogoslovja izjavlja, da Franc Babič nikdar ni bil in ni bogoslovec mariborskega bogoslovja.

Začetek kartopirstva. Je od tega prilično petsto let, odkar se je v Evropi začelo kartanje, ki je došlo koncem 14. stoletja med našo javnost iz Italije. Iz Italije se je kartanje razširilo v Nemčijo, Francijo in Anglijo. Prve karte je dobila Italija iz Vzhoda. Stare italijanske karte so obsegale 72 podob. Znano je, da so pred petsto leti, predno so prispele karte tudi v Evropo, Kitajci in Japonci igrali z nekimi ploščami iz slonove kosti ali lesa. Iz izkopin starih grobov v Perziji se da sklepati, da je obleka staroperzijskih oseb zelo slična oni na karti »kralja«, »dame« in »poba«. Iz tega se da sklepati, da je igra na karte dospela v Kino iz Perzije potom trgovskega prometa in je smatrati Perzijo kot začetnico igre na karte.

metu prosti razvoj, vsled česar napejja vse svoje sile, si to ozemlje ohraniti. V slučaju, di bi bila Rusija izključena iz Mandžurije, bi bila sibirski železnica za ruski morski promet brez pomena. Za svetovni promet ostane ta železnica velevažni činitelj, ki si pridobiva čimdalje več veljave.

*

Trpljenje mehiških škofov med preganjanjem.

V Mehiki je prenehalo preganjanje katoličanov. Država je bila prisiljena skleniti mir s Cerkvijo. Kakor je poudaril državni predsednik Portes Gil, se je okoli 900 cerkva vrnilo katoliškemu ljudstvu. Nadškofje in škofje so se vrnili na sedeže svojih škofij. Med preganjanjem so veliko trpeli in z največjimi napor duha in telesa so si rešili življenje.

Tako pripoveduje nadškof v Guadalajari — stara škofija v mehiški državi Ialisco, ustanovljena že leta 1548 — svoje doživljanje med preganjanjem. Predsednik države, znani Calles, ga je obdolžil, da je bil vodja ustašev. Nadškof to odločno zanika. Pristašev ni nikdar vodil, pač pa je zbežal ter se skrival, ker se ni hotel ter tudi ni mogel pokoriti poveljem predsednikovim.

Tri leta se je skrival po samotnih bivališčih ter moral bežati od hiše do hiše. Nekega dne je prišel general Ferreira, ki je vodil vojaška podvzeta v državi Ialisco, s 1000 vojaki, mitralozami in zrakoplovi v vas, da bi ujel nadškofa. Nadškof pa je, ker so ga prijatelji opozorili, pravočasno pobegnil z nekim duhovnikom. Skrival se je nato v neki vasi blizu mesta Zacatécas, ko je proti njemu primarširalo 150 vojakov. Zopet se mu je posrečilo pobegniti. Preoblečen je v spremstvu nekega duhovnika šel skozi vrste vojakov, ne da bi ga spoznali. Zunaj vasi so na njega čakali konjeniki in drugi vojaki, pa ga tudi niso prepoznali! Spati je moral s svojim spremljevalcem v odprti bajti ob javni cesti.

Samo trije duhovniki so bili vedno natanko obveščeni, kje trenutno stanuje nadškof. Posredovali so med njim in verniki. Nadškof je kljub temu, da je bil v pregnanstvu ter je moral bežati iz kraja v kraj, vodil svojo nadškofijo, pošiljal ljudstvu oklice, opomine in pobude ter je bil v pismeni zvezi s papežem, s kardinalom v New Yorku in z drugimi nadškofi in škofi. Tako so duhovniki in škofje med preganjanjem z izrednimi sredstvi, z veliko hrabrostjo in nedoseženo potrpežljivostjo vršili svojo pastirsko službo.

*

Vitkost Angležev.

V današnji dobi, ko zavzema šport tako velevažno mesto v javnem kakor tudi v zasebnem življenju, je naravno, da je vitkost geslo in da se debelosti vsak brani kakor ve in zna. Pri tem vzbujajo Angleži občudovanje in zavist, ker so po narava vitki in se jim ni treba bati vsake žlice jedi in počitka, da se ne bi odebelili. Odkod ta odlika anglosaškega plemena? Nekateri

Pomen sibirske železnice za ruski morski promet.

Rusija zavzema v Evropi skoro 60%, a v Aziji do 40 odstotkov površine, meri prilično eno šestino celega površja naše zemeljske krogle. Obljudenost v Rusiji šteje do 140 milijonov prebivalcev. Navzlic ogromnemu obsegu ima Rusija v primeru z mnogimi manjšimi državami to nepriliko, da se skoro nikjer ne dotika odprtega morja. Črno morje je od vseh strani zaprto ozemlju evropskemu in azijskemu, le Bospor ga spaja z Marmarskim morjem. Iz tega je mogoče le skozi morsko ožino Dardanelsko jadrati na Egejsko morje. Odtod je mogoče bodisi na Atlantski Ocean skozi ožino Gibraltarsko ali pa od Sueškega pristana na Rdeče morje in Indijski Ocean. Tudi Sueški prekop je v angleških rokah. Baltiško morje se razprostira na zapadu Rusije. Plovba po njem vsebuje mnoge težkoče. So na njem zelo izpremenljive črte, hudi viharji in premena toplote. Zaliv Botnicki je plitev, zaliv Čuchovski ima razen plitvine mnogo opasne skalovja. V Baltiško morje se zliva mnogo in različnih rek. Voda je manj slana, a rajše pa zmrzne nego Atlantski Ocean. Libava, najbližje rusko pristanišče na Baltu, ostaja ledu prosto, toda v zimi leta 1904-5 je tudi ono zamrznilo. Pretežni del Baltiškega morja je pokrit s tako debelim ledom, da je po njem že čestokrat korakala cela vojska. Belo morje seza globoko v evropsko Rusijo, povzroča pa morskemu prometu silne težave s svojimi močvirji in zamrzne pri obrežju že početkom septembra za toliko časa, da je plovba mogoča le od maja do oktobra. Še slabši zadržki za vožnjo so v Severnem ledenem morju. Zmrznjeno je do

10 mesecev in tudi vanj se izlivajoče reke, ki so pokrite z mogočnim pancr ledovjem. Na Leni dosega led nad dva metra višine, na reki Jane v Verhojanski 180 cm, na reki Indigurki 230 cm, na reki Kolyme 125—180 cm. Na vzhodni strani polotoka Kamčatka se razprostira Beringovo morje (Bobrovo ali Kamčatsko). To morje zamrzne 6 do 7 mesecev in vožnja po njem je zelo opasna radi tega, ker razen majnika leži tukaj gosta megla, tako imenovana bus — ta megla je običajno drobčkan dež. Na zapadu od Kamčatke je razprostrto Ochotsko morje, ki zamrzne od 7 do 8 mesecev in plovba po njem je vedno nevarna. V pomladi kakor tudi poleti vsled goste megle, a v jeseni pa zaradi grozovitih viharjev, besnečih z neznansko silo od severa. Velikanska reka Amur na južni strani vzhodne Sibirije postavlja morskemu prometu brojne ovire. Ob času povodenj, ki nastopajo v juliju in avgustu, naraste do 15 metrov nad normalo, zamrzovati pa prične pri Blagoviščenski sredi oktobra, a koncem oktobra zamrzne tam po celi širini. Vožnja je mogoča od Sretevskaja do Chabarvke od začetka maja do polovice oktobra. Vladivostok, kamor vodi končno sibirski železnica, slično zamrzuje za par mesecev, kajti tudi Japonsko morje se pokrije 2—3 mesece z ledom. Iz tega je razvidno, kako važnega pomena je Port Artur za Rusijo. To pristanišče običajno ne zamrzne, zato je spajala Rusija sibirsko železnico z njim s točko od Charbina čez Mukden. Le čez mandžursko ozemlje ima pristop k prostemu morju, ne zamrzajočemu, ki omogočuje ruskemu morskemu pro-

so dolžili angleško podnebje, češ, da močno izžirpava. Toda drugi to zani-kavajo in pravijo, da ima Anglež svo-jo vitkost zahvaliti svoji prehrani. Anglež ne pije. Pivovarni nikjer ne naj-deš. Pri jedi ne pije vina, marveč vo-do. Tisto malo whiskyja — žganja, ki ga pijo posamezni Angleži, ne šteje. V poštev prihaja, kar je splošno v na-vadi, vsakdanje angleške juhe so vo-dene, nemastne in nimajo po ničnem okusa. Izjema je paradižnikova juha, ki si jo more vsak sam — soliti. Krom-pir je komaj kdaj na mizi. Po tem sla-nem krompirju brez masti, ki pride kdaj na vrsto, se nikomur ne cede sli-ne in še manj po ohrovtu, ki je kuhan v slani vodi, iztisnjen in brez masti ali omake, ali po grahu, ki prihaja na mizo istotako trd in suh. Namizni por-celan je v toliki meri okusen, kakor so neokusne jedi, ki se nahajajo v njem. Toda v tem je ravno skrivnost te pri-proste kuhinje: ne vzbuja teka. Brez

skrbi moremo vzeti od vseh pet vrst jedi, ki pridejo na mizo — slednjič ne bomo užili drugega nego par žlic juhe, košček suhe ocvrte ribe brez prikuh, samo s kolescem citrone, potem kosce omlednega mesa, o katerem nikoli ne veš, ali je koštrun, jagnje, tele in kaj drugega, ki je pa večinoma koštruno-vina, zraven vodena zelenjava, iztis-njeni ohrovt, dalje kurjo perot, kuha-no v suhem rižu, o omaki komaj sled, nazadnje puding, narezan v tanke re-zine, potem kuhano sadje in slednjič grižljaj sira. To je vse. Običajno se v družinah izpušča ena do dve vrsti je-di in tako vstaneš izza krasno pogrnje-ne mize — lačen. Angleška kuhinja ne pozna nobenih težkih in mastnih jedi, tudi ne močnatih, ne stepene smetane. Od vsake jedi užijejo le ma-lo — saj so tudi brez okusa, omledne. Ampak to je ravno: Ne ješ iz slasti, marveč iz potrebe in samo za potrebo.

Propad Hrvaške kmet-ske zadružne banke.

V soboto, 28. septembra, se je vršila skupščina Hrvaške seljačke zadružne banke, ki je sklenila likvidacijo banke. Na tej banki je interesirano zelo veli-ko število kmetjskih zadrug in zadrū-nikov. Ustanovljena je bila banka leta 1923 s kapitalom 8 milijonov dinarjev. V upravnem svetu so sedeli poleg za-stopnikov zadružništva tudi politični voditelji bivše Radičeve stranke, in si-cer od leta 1924/25. ko je staro vodstvo odstopilo ter bilo izvoljeno novo z Jo-sipom Predavcem na čelu, enim prvih voditeljev bivše Radičeve stranke.

Na občnem zboru 28. septembra, ki je bil jako buren, je Iv. Marinčič iz Zagreba kot zastopnik malih kmet-skih delničarjev ostro kritiziral poslo-vanje predsednika Josipa Predavca. Očital mu je nakup posestva grofa Festetiča v Čakovcu od deln. društva »Slavonije« za 50 milijonov dinarjev. Posestvo je bilo s posredovanjem Mi-lana Prpiča nakupljeno za glavno za-drugo, ker pa je ta imela samo pasivo, je »Slavonija« zahtevala od Predavca, da prevzame za to prodajo jamstvo. Predavec je brez pravomočnega skle-pa direktije zadružne seljačke banke izstavil menico za znesek 50 milijonov dinarjev. Banka s kapitalom 8 milijo-nov Din in z vlogami 5 milijonov Din bi naj jamčila za 50 milijonov dinar-jev! O tem je zvedela javnost, in posla-dica je bila, da je bil kredit banke omajan.

Iv. Marinčič je nadalje očital, da so kmetje morali zastaviti vse premože-nje in imetje, ako so hoteli dobiti kre-dit, dočim so posamezni trgovci dobili na stotisoče dinarjev, ne da bi dali ta-ko kritje. Očital je predsedniku in biv-šemu poslancu Predavcu, da je preje-mal 6000 Din plače na mesec, čeprav mu po zakonu ne pripada. Nadalje mu je očital, da je dolžan banki okoli 800.000 Din, za kar so se mu naprej o-resti računale po 16—18 odstotkov, kasneje so bile na seji ravnateljstva znižane na 12 odstotkov ter se je raz-lika Predavcu vpisala v dobro. Očital je nadalje Predavcu, da je brez sklepa ravnateljstva osnoval podružnico v Mostaru, ki ni uspevala, pa je banki povzročila 400.000 dinarjev stroškov. Očital mu je tudi, da je Predavec ho-tel Glavno zadrugo (Zadružno zvezo bivše Radičeve stranke) natihome li-kvidirati, banka pa je prevzela aktiva in še večja pasiva te zveze. Iv. Marin-čič je predložil, naj se izvoli odbor, ki bo preiskal vzroke propada, ter da se krivci izročijo sodniji.

Na zahtevo delničarjev je predse-dnik odredil čitanje bančne bilance po stanju 31. avgusta tega leta. Iz te bi-lance je razvidno, da znašajo aktiva banke 20 milijonov Din (med njimi do-sti dvomljivih), pasiva pa 28 milijonov Din. Nato je občni zbor sklenil likvida-cijo banke ter se je v to svrhu izvolil poseben odbor.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, 5. oktobra so pripeljali špeharji na 42 vo-zeh 103 zaklane svinje, 1 telico in 2 teleta. Kmetje so pripeljali 18 voz sadja, 24 vozov krompirja, 12 voz čebule, 16 voz zelja, 12 vo-zov sena, 4 voze otave in 3 vozove slame. — Svinjsko meso so prodajali 15—30 Din. Krom-pir je bil 0.80—1.25 Din, čebula 2—3, zelje 0.80—1, seno 80—100, otava 70—90, slama 60 do 65, 1 kokoš 32—40, piščanci 25—60, race 25—30, gosi 65—70, purani 75—10, domači za-ječ 15—40. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2.50, ajda 2, proso 2.50, fižol 3, grah 8. Jabolka 4—8, hruške 6—8, slive 2—4, breskve 6—10, grozdje 8—12. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, surovo maslo 36—40, jajca 1.25—1.75, med 18—20.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 4. oktobra je bilo pripeljanih 533 svinj in 4 ovce; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 90—125, 7—9 tednov stari Din 200—250, 3—4 mesece stari Din 350—400, 5—6 mesecev stari Din 450—550, 8—10 mesecev stari Din 650—850, 1 leto stari 1000—1400. 1 kg žive teže od Din 10 do 12.50, 1 kg mrtve teže od Din 17 do 18.50. Ovce 4 Din en kg žive teže. Prodanih je bilo 278 svinj in 4 ovce.

Vinske cene v Mariboru. Mariborski vinotrži plačujejo nov vinski mošt po sledečih cenah: Za mošt, ki ima 15% sladkorja 4 Din za liter, 16% 4.50 Din, 17% 5 Din, 18% 5.50 Din, 19% 6 Din, 20% 7—7.50 Din. Vinotrži so razposlali po okolici mnogo nakupovalcev.

*

Gospodarska obvestila.

Vinogradnikom v pomirjenje. Finan-čne kontrole dajejo po cerkvah ozna-jati, da morajo vsi vinogradniki svoj letošnji vinski mošt naznaniti finan-čni kontroli. Vinogradnike opozarja-mo, da s to prijavo ni zvezan noben davek, nobena trošarina, kakor se ne-kateri bojijo. Vinski mošt se mora pri-javiti samo zaradi evidence. Trošarina se bo kakor zadnja leta plačala samo

od prodanega vina. Vinski mošt pa je do 20. novembra sploh prost trošarine, izvzemši občinsko.

Razstava živine. V ponedeljek dne 14. oktobra tega leta ob 10. uri se vrši v Šmarjeti pri Rimskih toplicah velika razstava plemenske živine za člane kmetijskih podružnic laškega sreza (Laško, Trbovlje, Jurklošter, Dol, Lo-ka). Premiralo se bo samo prvovrstno plemensko živino muredolske pasme enobarvno pšenično. Razdelilo se bo približno ca 15.000 Din nagrad, h ka-terim prispevajo Oblastni odbor Ljub-ljanski, Okrajna blagajna v Laškem in vseh pet kmetijskih podružnic v Laš-kem. Prignalo se bo na razstavo pri-bližno 250 bikov (licenciranih in mla-dih), krav in telic.

Bogastvo lesa na zemeljski površini. V nekem londonskem časopisu je dr. Schlich podal to-le zanimivo sliko o stališču naših gozdov. Po pregledu pro-dukcije lesa v nekaterih evropskih dr-žavah je pokazal neobičajni prirastek dovoza stavbenega lesa v Nemčijo, ka-mor je v poslednjih 35 letih bilo pri-peljanega letno 131.000 ton stavbenega lesa. Cela Evropa poseduje 303,232.000 ha gozdov. Od teh pripada Rusiji 205 milijonov ha, Švediji 19 milijonov, Nemčiji 14 milijonov ha. Kar se tiče primere lesa s številom prebivalstva zavzema polotok Skandinavski (Šved-ska in Norveška) prvo mesto v Evropi, ki izvozi največ lesa. Na vsakega pre-bivalca so izračunjeni tam 3 ha gozda, v Nemčiji komaj 28 arov, v Franciji 24 arov, v Italiji 12 arov, na Danskem 8 arov in v Veliki Britaniji 4 are. Navzlic ogromnemu bogastvu lesa Evropa ne krije lastnih potreb. Ona uvozi iz dru-gih delov letno čez dva in pol milijona ton raznega lesa.

Vse cenjene naročnike, ki še niso po-ravnali naročnine za Slov. Gospodarja prosimo, da isto kmalu obnovijo, da ne bo treba prekiniti s pošiljanjem li-sta. Slovenski Gospodar stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in četrt leta 9 Din.

Pokrajinska razstava v Beogradu.

Dne 12., 13., 14., 15., 16. in 17. novembra 1929 priredi Srbsko poljoprivredno društvo v Beogradu v svojem paviljonu, Nemanjina ulica br. 11 pod najvišjim pokroviteljstvom Njegovega Velikanstva kralja Aleksandra I. **pokrajinsko razstavo** suhih sliv in izdelkov konserviranega sadja in zelenjave. — Razstavljajo se sledeči predmeti: 1. **Vse sorte suhih sliv.** Neposredni producenti sliv lahko te pošljejo v vrečah, v najmanjši količini od 1 kg. Zadruga, tovarne in izvozniki vpošljejo slive tako spakovane, kakor to pripravljajo za prodajo, ali pa izvoz. 2. **Vse vrste in sorte predelane in konservirane sadja:** pekmez, kompot, marmelada, suho sadje, kandirano sadje, sadni sokovi, oljino olje, smokve itd. v steklenicah, zabojih, košaricah v najmanjši količini od 1 kg. Pakovanje naj bo takšno, kakor je to v rabi za prodajo. 3. **Vse vrste in sorte konservirane zelenjave:** grah, patličan, kumarce, paprika, šparglji, razne solate itd. v pločevinastih zabojih od količine 1 kg, kakor se to pripravlja za trg. 4. Razno orodje in preparati za zatiranje in borbo proti rastlinskih boleznim in škodljivcem v množini od 1—5 kg. Za vsaki model orodja je razstaviti en kos. Pravico za udeležbo na razstavi imajo vsi kmetje iz naše države in zastopniki inozemskih firm, tovarn in podjetij, ki se bavijo s prodajo orodja in preparatov za borbo proti rastlinski bolezni. Kot nagrade se bodo podeljevali razstavljalcem poljedelski stroji, orodja, semena in strokovne knjige v vrednosti od 50.000 Din iz sredstev: društvenih, kmetijskega ministrstva, upravnih Narodne in Izvozne banke. Neposredni producenti in zadruga imajo pravico na materialne nagrade in na nagrade v pohvalnicah (diplome). Tovarne in izvozniki pa imajo pravico samo na diplomo. Predmete s pripravo je poslati društvu najkasneje do 5. novembra 1929. Razne stroške: pakovanje in ekspedicija, bode društvo izplačalo na podlagi priloženih računov. Obiskovalci razstave imajo polovično vožnjo, ako imajo pri sebi legitimacijo za vstopnino na razstavo. Informacije daje Srbsko poljoprivredno društvo.

*

Živinozdravnik Fr. Pirnat v Mariboru:

Perutninarški kofiček.

Preteklo nedeljo sem si ogledal razstavo perutnine v Zagrebu in čital v dnevniku »Jutarnji list« pod naslovom »Razpis nagrade pridelovalcem svežih jajec«, članek, ki se glasi takole:

»Da bi se pridelovalcem kokošjih jajc dala pobuda za pridelovanje svežih jajc za konzum (čajna jajca), razpisuje ministrstvo za poljedelstvo s tem nagrado 5000 Din onemu pridelovalcu, ki bi kot prvi izza tega razpisa donasal stalno na eno izmed spodaj navedenih tržišč jajca zaznamovana z datumom,

„MARIBOR“ v Št. Lovrencu na Pohorju.

Dne 20. oktobra 1929 popoldne priredi v novem Društvenem domu v Št. Lovrencu na Pohorju pevsko društvo »Maribor« koncert. Ljubitelji lepe pesmi s Pohorja in Dravske doline, v nedeljo, 20. oktobra popoldne v Št. Lovrencu na Pohorju! Spored objavimo na posebnih letakih!

kdaj so bila iznešena in z imenom pridelovalca.

V to svrhu bo določilo ministrstvo tekmo 2 do 3 mesecev od dneva tega razpisa — kontrolni dan. Tega dne morajo pridelovalci naznaniti mestnemu županstvu, da prodajajo svoje pridelke z napisom datuma in svojega imena in hkrati doprinese dokaz o tem (lastne kontrolne knjige, fakture, potrdila kupcev itd.). Prvenstvo v enakih slučajih bodo imeli oni, ki so člani perutninarške zadruga za odbiranje in katerih jajca imajo največjo povprečno težo. Pri enaki vrednosti ali v enakih slučajih se moreta razdeliti tudi dve nagradi.

Kraji kontrole bodo: v Beogradu, Zemunu, Novem Sadu, Somboru, Osijeku, Zagrebu in Ljubljani. —

Ker je v mariborski okolici precejšnje število dvorcev s štajersko-zagorsko kuro in obstoja baš v Mariboru že desetletje trgovsko podjetje za izvoz jajc — Družba Suppanz, Matheis in Himmler — storil sem potrebne korake, da bi se predmetna kontrola jajc vršila tudi tukaj.

V zadevi bom še poročal.

NAŠA DRUŠTVA

Pozor, podeželani! V soboto, 12. oktobra in v nedeljo, 13. oktobra se lahko ogledate v mariborskem Grajskem in v Unionskem kinu krasen film »Evharistični kongres v Čikagu«. Veličastnost filma bosta povzdigovala mešan pevski zbor in godba! Natančnejša pojasnila so razvidna iz današnji številki priloženega letaka.

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolice ima v nedeljo, dne 13. oktobra ob 6. uri zjutraj svojo običajno sveto mašo s skupnim sv. obhajilom v baziliki Marije Matere milosti. Spoštovane članice in podporni člani se obveščajo, da darujejo to sv. obhajilo za svečete očeta Pija XI. za njegov zlatomašniški jubilej. Opozarjajo se, da se udeležijo vse z društvenimi znaki, ker to je obvezno. In vabijo se, da se v čim večjem številu zberejo k tej lepi pobožnosti. Popoldne ob 3. uri sveti blagoslov z darovanjem. Odbor.

Št. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skala«, ustanovljeno leta 1902, je imelo pretečeno nedeljo svoj občni zbor. Iz poročila, ki sta ga podala poštvovalna prosvetna delavca Knuplež Jože in Bračko Anton, je bilo posneti, da je društvo navzlic raznim težavam še polvoljno delovalo, kar je zasluga prej omenjenih dveh. Novi odbor se je sestavil naslednje: župan Sande J., predsednik, župnik Tkavc Ant., podpredsednik, tajnik je Krepek, blagajnik Maček A., odbornik Knuplež J. in Duh J., knjižničar Bračko A. Tudi ostale funkcije so prevzeli najodličnejši šentpeterski možje. Ker bo treba prosvetno delo pri nas poživiti, čaka odbor mnogo truda in dela, kateremu naj da Bog svoj blagoslov.

Št. Peter pri Mariboru. Tukajšnji Orel priredi predzadnjo nedeljo tega meseca tombolo. Prihodnjo nedeljo prično s pobiranjem dobitkov za srečolov. Župljani se naprošajo, da jim s primernim darilom pomagajo.

Svečina. Dne 13. oktobra ob 3. uri popoldan priredi tukajšnje Katoliško prosvetno društvo predavanje o vinarstvu v zvezi s petjem, tamburaško godbo in dvema lepima igrama. Na programu je tudi mala razstava grozdja in vina. Zato so prijazno vabljeni gospodje gostilničarji poskusiti dobrega svečincana, da bodo znali kam po vino.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Vse prijatelje naših Orlov opozarjamo že sedaj na veliko slavnost dne 27. oktobra. Ta dan bo obhajal naš delavni orlovski odsek desetletnico svojega obstanka. Ob tej priliki se uprizori krasna petdejska igra: »Devet križev ali krvava svatba na Tomačovem«. Igra je prestavljena iz češkega jezika od bivšega odsekovega predsednika Ivana Oblaka, sedaj župnika pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Za cerkvenega govornika smo naprosili č. g. prof. dr. Jeraja iz Maribora. Podroben program še objavimo. — Bog živi!

Orlovskim družinam. Ponovno vas prosimo, predragi bratje in sestre, pridno razprodajajte naše, vam poslane srečke. Nasprotniki so našo krajino ponovno nazvali za Sibirijo in Makedonijo in nasproti nam ne kažejo nič prijaznejšega lica, kakor so nam ga kazali naši tisočletni tlačitelji. Delajo pa ti nasprotniki na vse pretege na to, da bi razširili po naših vaseh svojo organizacijo, ki je pa, hvala Bogu, naša mladina ne mara in pričakuje od vas, predragi bratje in sestre, da ji boste priskočili na pomoč in skupno naskočili sovražnika in ga izgnali iz naše Krajine. Prej pa rabimo trdnjavo, in zato smo vam poslali srečke, da si z vašo pomočjo postavimo zdaj ob 10 letnici naše svobode lastno streho. Bratje in sestre v Slovenski Krajini, potem prav kmalu razprodajte vse srečke in nam pošljite čimprej odgovarjajoči znesek. Ne bodite otopelih src! Pokažite, da ljubite brate in sestre tudi v »Sibiriji«! Usmilite se nas! Bog živi! — Odbora orlovske družine v Krogu pri Murski Soboti.

Ptuj. Vsem mladcem ptujskega orlovskega odseka! Redna telovadba za mladce v poslovnem letu 1929-30 se prične 6. oktobra t. l., in sicer vsako nedeljo od 2. do 5. ure popoldne v gimnazijski telovadnici. Dragi bratje mladci! Kliče vas zopet vaša dolžnost, kliče vas tudi vaš vodja, da se v tem poslovnem letu zopet redno udeležujete telovadnih ur. Vabimo tudi vas fantje, ki ste v starosti 12 do 16 let, kateri še dosedaj sploh niste bili vpisani pri nas, da se pridružite v vrste naše orlovske organizacije. Prijave sprejema brat Lojze Kostanjevec, trgovski pomočnik pri g. Martinu Vrabl, manufakturna trgovina v Ptuj. Vas, dragi starši, pa prosimo, da svoje sinove pošiljate v naše vrste, v našo orlovsko organizacijo, katera jim bo močna podlaga za poznejše življenje, ko bodo do-

Špecialist za notranje bolezni
Dr. Franjo Pavlič
je otvoril svojo prakso
v Aleksandrovi cesti 16/I
— (Dr. Rosinova hiša) —

Ordinira od 8—12 in od 2—4
Ob nedeljah in praznikih predpoldne

rasli, da bodo enkrat dobri, pošteni krščanski možje. Zato zaupajte vaše sinove nam. Bratje mladci, vam pa kličemo: na delo do zmage! Na svidenje, z bratskim pozdravom.

Ptuj. Telovadni odsek Orel v Ptuj na znanja, da ima od 7. oktobra naprej telovadbo vsak ponedeljek in petek ob 7. uri zvečer, fantovske sestanke pa vsako sredo zvečer. Telovadba se vrši v telovadnici državne realne gimnazije v Ptuj, sestanki pa v društveni sobi minoritskega samostana. Bratje, kličem vam, na delo do zmage!

Gornja Ponikva pri Zalcu. Orlovski odsek priredi skupno s Kmetijsko podružnico dne 20. oktobra veliko tombolo v Gornji Ponikvi. Tablice se lahko dobijo pri načelniku Kmetijske podružnice v Gor. Ponikvi in pri odboru orlovskega odseka istotam. Cena tablici 3 Din. Vsem, ki jim je procvit umnega kmetijstva in napredek zdrave, dobre slovenske mladinske organizacije pri srcu, naj pridno segajo za srečo, ki jim jo nudijo tombolske tablice. Obilo sreče pri igranju! Upamo tudi, da nabiranci dobitkov v domači župniji iz vseh okolic pridejo močno obloženi z mnogimi darili, bodisi, da prineso ali pripeljejo ali priženejo. Ponkovičani so se vselej skazali dobre in požrtvovalne, tako upamo tudi sedaj; vabimo pa tudi sosede, da če bi mi z nabiralnimi polami kje prodrli fronto domače fare, pokažite, da nimate namesta srca rdečo peso.

Gladbeck na Vestfalskem. Dne 22. sept. tega leta se je vršila v Gladbecku na Vestfalskem slovenska katoliška manifestacija. Društvo sv. Barbare je obhajalo 20 letnico svojega obstoja. Pozdravna pisma so poslali ljubljanski knezoškof, oblastni izseljeniški urad ljubljanski in Prosvetna zveza v Ljubljani. Govorniki so se spominjali v svojih nagovorih svojih rojakov v domovini, svojega kralja, Nj. Velikanstva Aleksandra I. in zapeli smo narodno himno. Z velikim uspehom je nastopil pevski zbor (mešani), ki namerava prihodnje leto napraviti koncertno potovanje po Jugoslaviji. Po slovesnosti je rastla med izseljenci katoliška, pa tudi jugoslovanska zavednost. Za narodno vzgojo je zelo važno, da ostane zveza med milo domovino in mrzlo tujino. Pozdravljajmo prisrčno Jugoslavijo in Vas, velečlenjeni gospodje. Z odličnim spoštovanjem Tensundern, Hövel pri Hamm-u na Westfalskem.

Maribor. Naša orlovska organizacija je preteklo nedeljo, 6. oktobra obhajala lepo slovesnost. Vršila se je na slovesen način otvoritev poletnega telovadišča na Livadi. K slavnosti so došli tudi Orli in Orlice iz sosednih župnij. Posebno lepo število jih je bilo iz št. Lovrenca na Pohorju. Slavnost je bila združena s peštrim orlovskim nastopom. Sodelovala je omladinska godba. Slavnostni govor je imel edini še živeči ustanovitelj mariborskega odseka, podpredsednik g. Franjo Žebot. Pozdravil je v imenu orlovske družine odlične goste: zastopnika iz Čehoslovaške Fr. Svobodo, oblastnega komisarja dr. Leskovarja, župana dr. Juvana, kanonika dr. Vraberja in druge odličnjake. Opisal je boje našega orlovstva in se spomnil ustanovitelja dr. K. Verstovška. Pozival je orlovstvo k vztrajnemu delu. — Telovadne točke so bile zelo slikovite in dobro prednašane. — Mestna občina je razdelila na novo nad 60 stanovanj v novih hišah v Magdalenskem predmestju. Prosilcev pa je bilo za ta stanovanja okoli 260. Radi prevelikega priseljevanja z dežele, je stanovanj v mestu kljub zidanju novih hiš vedno manj. — Na frančiškanskem pokopališču v Pobrežju sedaj urejujejo ceste, nakar se bo začelo z grobovi in grobnicami.

Št. Peter pri Mariboru. V Hrenci na Zlik-Slačekovi domačiji so praznovali preteklo ne-

deljo lep družinski praznik. Dekla in gospodinja Repina Marija je praznovala svoj god in vstopila je v 35 leto neprestanega službovanja pri eni in isti hiši, s katero je preživela in delila veselje in žalost. Dandanes, ko je takšnih poslov težko najti, velja zvesti dekli vsa čast in priznanje, kakor pravi rek: »Slava delu, delu čast«. Naj še ji bo usojeno mnogo nadaljnjih let v tihi in mirni sreči v prijazni Hrenci.

Gornja Sv. Kungota. Dne 13. oktobra t. l. se vrši v Gornji Kungoti slovesna blagoslovitev prekarnega velikega kipa Male Cvetke sv. Terezija Deteta Jezusa. Ob 9. uri procesija s kipom Male Cvetke po vasi, in potem v cerkvi ustoličenje, nato pridiga in peta sv. maša. Ljudje božji, pridite od blizu in daleč v nedeljo, 13. oktobra, da se tudi vaše srce vname do nedolžnega, lepega življenja, ko boste slišali v slovesni pridigi, kaj je storila Mala Cvetka, da jo danes celi svet časti in se ji priporoča. Bog daj, da bi nova, angelsko ljubka svetnica izprosila naši gornjekungovski zgubljeni mladini, ki za lepo življenje nič ne da, duha ponižnosti in natančnega, vestnega življenja. Darovanje okoli oltarja za pokritje stroškov itd.

Sv. Ana v Slovenskih goricah. Pri nas se je poročila blaginčarka Marijine družbe, Terezija Špindler z blagim mladeničem od Sv. Benedikta, Jakobom Senekar, ki je bil gospodar našega Katoliškega prosvetnega društva in je rad pomagal pri prireditvah. Druženice so nvesto spremljale z zastavo pred oltar in se od nje poslovile. Odsli je na svoj novi dom v župnijo Sv. Jurija v Slov. gor. = 30. septembra pa se je Antonija Reisp iz Marijine družbe poročila s pridnim mladeničem in cerkvenim pevcem Jožefom Ornik. Tudi njo je Marijina družba z zastavo spremljala v cerkev k poroki. Na gostiji Ornik-Reisp so gostje nabrali 118 dinarjev za Dijaško semešišče. Mladim zakoncem želimo obilo božjega blagoslova! V imenu dijakov prisrčni Bog plačaj!

Sv. Boltenk v Slov. gor. Umrl je 28. septembra Martin Pihler, kmet v Tirovcih, oče g. nadsvetnika dr. Pihlerja, podpredsednika mariborskega okrožnega sodišča. Rajni je iskreno ljubil svoj kmetijski stan, pa je bil tudi globokoveren in pobožen mož. Dočakal je visoko starost nad 85 let. Pokoj njegovi duši!

Ormož. Neki Bogomir Kaučič, tukaj rojen in sem pristojen je v majniku tega leta v Leobenju na Zgornjem Štajerskem umoril svojo ženo Ceciljo, s katero je bil poročen komaj dve leti. Morilec je zaprt, dva otroka, deček in deklica, pa sta v oskrbi pri starših umorjene in pišejo, da sta jim otroka v tem hudem trpljenju edina tolažba. Ormoška občina plačuje za sirote določeni mesečni prispevek. Če danes srečaš neznanega možkega z aktovko ali kovčkom, smeš skoro z gotovostjo sklepati, da si srečal agenta. Vse različne stvari ponujajo, dobre in slabe, drage in poceni. Mnogi pa niso pravi agenti, samo iščejo prilike, kje bi koga ogoljufali. Tako se je pred časom zgodilo neke v tem okraju, da je neki popoten mož ponujal sreče z dobitki do dvestotisoč Din in obljubljal, da srečka gotovo zadene, seveda bolj sigurno tedaj, če kdo naprej plača 250 Din. In res se je dobil nepreviden človek, odšel zahtevani denar in dobil potrdilo in srečko. Ali uganete, kakšno? Čisto navaden papir Frankove cikorijske. To se je moral prefriganec v pest smejati temu nespametnemu in preveč verjetnemu Tomažu! — Opaža se, da nekateri kmetovalci puščajo na njivi po več dni neporodan gnoj. Tako spuhiti v zrak dosti koristnih snovi, posebno še, če solnce pripeka in veter piha. Kdor hoče, da mu njegove njive malo rodijo, naj pušča gnoj vsaj 14 dni na njivi. Še bolj gotovo pa bo dosežen neuspeh in bo tvoje delo zastoj, če to delaš tri tedne ob jasnem solncu in živahnem vetru.

Frankovci pri Ormožu. Iz Drave so potegnili mrtvo truplo. V utopljenju so spoznali 51 letnega Jožefa Križan, viničarja pri goricah Ljutomerske občine v Brebrovniku. Pokojni je

preje večkrat pravil, da si bo nekaj naredil, izginil je in s poiskal smrt v 2 uri oddaljeni Dravi. Vidi se, da nekateri ljudje zelo poceni prodajajo življenje. To so žalostna znamenja časa! — Tukajšnji posestnik Jožef Keček je prodal hišo in posestvo mlademu Mesarecu, sam pa je kupil mlin in posestvo Rudolfa i Marije Horvat v Pušencih.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Naša župnija je izgubila vrlega moža. Na posledicah težke bolezn je umrl posestnik in vpokojeni žandar-ski stražmojster, logar Alojz Zmazek, vesten služabnik, dober sosed, zvest župljan in plemenit človek. Umrl je ravno na dan posvetitve Društvenega doma; vse je začutilo, da je umrl tih in velik katoličan. To je potrdila ogromna udeležba ljudstva pri pogrebu. Od vseh strani so prihitali tovariši orožniki, ki so vzdignili na rame izmučeno truplo. Udeležili so se pogreba tudi šolska deca, bližnji in daljni znanci, prijatelji in sorodniki. Rajni zapušča žalujočo ženo in troje nepreskrbljenih otrok. Naj uživa pri Bogu svoje zaslužen plačilo!

Sv. Križ pri Ljutomeru. V nedeljo, 6. t. m. se je pri nas obhajala redka slavnost — proslava 30 letnice obstoja naše Posojilnice. Po rani maši se je zbralo lepo število domačih posojilničarjev in gostov v Slomškovi dvorani, kjer je otvoril pevski zbor slavnost s par mičnimi, slavljui primernimi komadi. Nato je pozdravil načelnik Posojilnice A. Slavič navzoče goste, kakor vseučilišnega profesorja dr. Slaviča, dr. Osterca, zastopnika Zadrupne zveze, nadrevizorja Vlad. Pušenjaka, zastopnike posojilnic v Beltincih, Ljutomeru, Veržetu itd. ter vse navzoče domače posojilničarje in prijatelje posojilnic. Nadrevizor Pušenjak je v obširnem slavnostnem govoru podal zgodovino in razvoj Posojilnice v Križevcih, katere je pred 30 leti v težavnih razmerah začela poslovati, orisal stanje zadrupništva v Sloveniji in podal program bodočega zadrupnega dela. »Ne zaslužiti, temveč ljudstvu služiti«, naj ostane geslo vseh zadrugarjev, stremeti moramo za tem, da v bodoče vse svoje delo posvetimo razvoju in procvitu blagovnih zadrug. Ob koncu govora je slavnostni govornik pozival vse navzoče, da naj i v bodočem ohranijo zaupanje domači posojilnici, kakor tudi, da v spomin na ta pomembni jubilej podpirajo vsa stremjenja, ki gredo za tem, da se potom skupnega nakupa in skupne prodaje poceni konzum in produkcija. Govor se je splošno odobral in začelo se je takoj po slavnostnem zborovanju posvetovanje o vprašanju, kaj treba ukreniti, da se obstoječa kmetijska zadruga, ki le životari, preosnuje v delujočo nabavno in prodajno zadrugo. Ker so mladi, vneti zadrugarji obljubili sodelovanje, je upanje, da bo v kratkem pri nas delovala nabavna in prodajna zadruga. V spomin na tridesetletnico obstoja Posojilnice se je izdala spominska knjižica, katero je sestavil nadrevizor Pušenjak. Člani načelstva in nadzorstva Posojilnice in domači župani so pri skupnem obedu s svojimi gosti razpravljali o raznih važnih gospodarskih vprašanjih. V lepih napitnicah so gg.: dekan Weixl, dr. Osterc, načelnik A. Slavič, župan A. Štuhec, načelnik Gasilnik zveze J. Štuhec, vzorni kmet Al. Slavič, zastopniki drugih posojilnic in drugi nazdravljali vsem zadrupnim delavcem, bodrili k nadaljnjemu zadrupnemu delu, vzpodbujali k napredku v kmetijstvu in podpiranju vseh obkernistnih namenov od strani posojilnic.

Častitamo Posojilnici k njenemu 30 letnemu jubileju, izražamo globoko hvaležnost vsem voditeljem Posojilnice, kakor načelniku A. Slaviču, predsedniku nadzorstva preč. g. dekanu Josipu Weixlu in ostalim, ki so dolgo vrsto let požrtvovalno vodili Posojilnico in dosegli, da je postala eden izmed največjih zavodov, ki deluje celo dolgo dobo 30 let v prid ljudstva v svojem okolišu.

Tepanje pri Konjicah. Tukaj se jo ustanovilo tako potrebno in težko pričakovano ga-

silno društvo, kupili smo tudi gasilno brizgalno. Naši moške in fantje se ob nedeljah popoldne udeležujejo gasilnih vaj, da bi nam v slučaju nesreče lahko hitro in uspešno branili naše sicer skromne, še deloma lesene in s slamnatimi strehami krite domove. Vsem, ki se v ta blagi namen trudijo in žrtvujejo, zagotavljamo našo trajno hvaležnost. — S hmeljem smo letos slabo odrezali, ker se ni dal vnovčiti. Zaman so ga nekateri peljali v Celje in Žalec, žalostni so ga morali zopet nazaj pripeljati, ker niso našli razumevanja pri ondotnih hmeljskih trgovcih. Potovanja v Celje in Žalec s hmeljskimi vzorci so bila brezuspešna. — Zdravstvene razmere so bile v zadnjih mesecih tukaj še precej povoljne, slučajni tifusa se niso ponovili. Ena oseba je bila v Celju v bolnici na slepiču operirana.

Šmarje pri Jelšah. Tukajšnje gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 13. oktobra 1929, v prostorih gostilne gospoda Maksa Gradt-a vinsko trgatev z godbo in zabavo. Vstopnina za osebo 5 Din. Čisti dobiček je namenjen za nabavo male motorne brizgalne. Prijatelji društva se vabijo k obilni udeležbi.

Najmočnejša vodna sila. Učitelj je vprašal Janezeka: »Katera je najmočnejša vodna sila?« — Pričakoval je seveda, da bo Janezek imenoval ta ali oni slap. Pa je Janezek tole odgovoril: »Najmočnejša vodna sila so solze moje matere. Kadar se joče, ji moj oče vse naredi, kar hoče!«

Priden je bil. Pred sodnikom je stal zločinec. Da bi ga sodnik omehčal, mu je rekel: »Glejte, 20 let ste bili sedaj tako pridni, da niste prišli pred mene. Zdaj pa zopet tak zločin. Povejte mi, kje ste bili ta čas?« — Obtoženec: »Jaz sem bil 20 let zaprt!«

Česar ne smeš, pusiti! Judom je prepovedano jesti svinjsko meso. Pa so se Abrahamu Ražnemucvetu vendar sline pocedile, kadar je slišal ime svinjske pečenke. Nekoč je šel v gostilno. Pri oknu je sedel gospod in jedel svinjsko pečenko. Rožnicvet sede k isti mizi in naroči: »Natakar, meni tudi svinjsko pečenko!« — S poželjivostjo ogleduje soseda, kako zavziva slastno jed. Kar naenkrat se pa stemni nebo, huda ura se bliža. Abraham začne vest peči, da si je kot jud naročil svinjsko pečenko. In, ko mu je natakar ravno stregel s svinjino, se je zablistalo in tako strašno zagrmelo, da je Rožnicvet ves preplašen zavrnil pečenko, se ozrl proti nebu in zaklical: »No, no, saj je še ne jem!«

Materin nasvet. Hčerka: »Mama, jaz sem se danes sprla z mojim ženinom. Kdo izmed naju mora prvi odnehati?« — Mati: »Pred poroko ti, po poroki pa on!«

Profesorska varčnost. Profesor Pozabič je napravil o počitnicah s svojo družino daljši izlet. Peljali so se z železnico precej daleč iz mesta na deželo. Vreme je bilo krasno. Zato so sklenili soglasno, da se vrnejo raje peš kot z vlakom. In vrnili so se peš domov. Profesor pa je hotel porabiti to priliko tudi v vzgojne namene in je rekel otrokom zvečer pri večerji: »Poglejte otroke, če si človek kaj prihrani, si lahko nato tudi kaj privošči. Vrnili smo

se peš in si tako prihranili toliko, da si lahko privoščimo dve steklenici prav dobrega vina.« — In služkinja je šla ponj. Vino je bilo res izborno. V tem trenutku pa seže gospod Pozabič v žep in v svoje začudenje in grozo privleče iz njega šest — povratnih voznic.

Ujel ga je. Neki predavatelj je govoril o tem, kako morajo moški pri ženskah uveljavljati svojo besedo in voljo. Končno je dostavil: »Stavim, da se vas devet desetink da voditi svojim ženam. Ali ste za to, kar vam rečem? Vsak izmed vas, ki je oženjen naj pride k meni. Vsakega bom izprašal in iz njegovih odgovorov sklepal, ali je mož ali mevža. Kdor mi dokaže, da ne pleše kot mu gode žena, dobi vrečo moka.« — Moške so res prihajali drug za drugim, a vsak je izdal v odgovorih, da ga ima žena v oblasti. Eden pa je bil med njimi, ki je odgovarjal prav dobro. Predavatelj mu reče: »Moka je vaša, kje imate vrečo?« — »Tu, gospod!« — »Vreča je premala, moka ne bo šla noter. Zakaj niste vzeli večje vreče?« — Tedaj mož blekne: »Saj sem mislil, pa žena ni...« — Oni reče: »Vas že imam! Pustite moko, vi niste nič boljši od drugih mevž!«

Dobro je včasih se ukloniti. Slavni Benjamin Franklin je bil sicer, kakor se pripoveduje, preprostega rodu, toda s svojo marljivostjo, bistrim duhom in plemenito idealnostjo je dosegel, da stoji med vrsto najmodrejših zakonostvarcev. Ko je bil še učenec, obišče nekega dne svojega prijatelja dr. Matesa. Ko je odhajal, spremi ga doktor z doma po drugi poti, kakor je prišel. V sredini mračne poti, ki sta jo ubirala, je ležalo višje preko podrtó drevo. Zatopljen v svoje pomenke, sta se približala deblu, katerega pa Franklin ni opazil. Tu zakliče doktor: »Izognite se, gospod Franklin!« Franklin tega ni takoj storil in butnil je z glavo v deblo. Doktor Mates se je nasmejal in rekel: »Ste še mladi in hočete svet prebiti; učite se tedaj pravi čas izogniti se in marsikatero zlo vam bo prihranjeno.« Kadarkoli je potem Franklin omenjeni slučaj pripovedoval, je vsikdar povdarjal, da si je te besede zasidral globoko v spomin. Imajoč jih neprestano pred očmi, so mu baje mnogo pripomogle k poznejši sreči in vsakokrat so mu oživele, kadarkoli je videl ljudi v ošabni gospodščini dvigati glavo previsoko.

ZA NAŠO DECO

Potepuhi.

(Pravljica.)

Petelinček je rekel kokoši: »Napočila je doba, ko orehi zore. Pojdiva na goro in najejva se jih dosita, preden vseh ne pobere veverica.« — »Da,« je odgovorila kokoška, »pojdiva, prav veselo bo.« Tedaj sta se napotila na goro in ker je bil lep, svetel dan, sta tam ostala kar do večera.

Zdaj pa ne vem, ali sta se preveč najedla, ali pa sta postala razposajena, izkratka, ni sta hotela peš domov, ampak petelinček je moral napraviti majhen voziček iz orehovit lupin. Ko je bil gotov je vanj sedel petelinček

in je rekel kokoški: »Ti lahko vlečeš.« — »Seveda, to mi še manjka,« je menila kokoška, »rajši grem peš domov. Tako nisva stavila. Za kočijaža bi že bila, ali da bi sama vlekla, tega pa nikakor ne.«

Ko sta se tako prepirala, je prigagala račka: »O, tatinska druhal, kdo vama je dovolil iti na mojo orehovo goro? Čakajta, to vama hočem zasoliti!« Pri tem je drvela z odprtim kljunom nad petelinčka. Ali ta je bil junak. Račka je s kljunom in z ostrogami tako zdelala, da je prosila milosti in je rada privolila, da jo za kazen vprežeta pred voziček. Petelinček je bil zdaj kočijaž, kokoška pa je sedla v kočijo in hajd! je šlo naprej: »Račka, tebi, kar moreš!«

Ko so tako privozili precej daleč, so srečali dve popotnici, buciko in šivanko. Kričali sta: »Stoj, stoji! Noč se dela, ne moreva dalje. Čez sta je blatna, morda bi lahko vstopili v voz. Bili sva v krčmi in tam sva se zamudili pri pivu.« Ker sta bili prav suhotni po telesu, jima je petelinček dovolil, da stopita na voz. Samo sta morali obljubiti, da ne bodeta stopili kokoški na noge.

Pozno na večer so dospeli do gostilne in ker niso hoteli po noči naprej, tudi račka je že bila utrujena ter je padala od ene strani na drugo, zato so sklenili tu prenočiti. Gostilničar je imel sicer razne pomisleke, češ, hiša je polna, gostje pa tudi niso, Bog zna, kako imenitni. Naposled pa je le v vse privolil, ker mu je petelinček obljubil jajce, ki ga je znesla kokoška, in tudi račko da bi smel pridržati, katera zleže vsak dan po eno jajce. Dali so si prinesiti dobro večerjo in so živeli veselo ter brez skrbi.

Drugo jutro ob zori, ko je še vse spalo, je prebudil petelinček kokoško. Prekljuval je jajce, tako sta imela oba zajutrk, lupine pa je vrgel na ognjišče. Potem je stopil do šivanke, ki je še spala, jo je prijel za glavo in jo je vtaknil v blazino na gostilničarjevem stolu. Istotako je prijel buciko ter jo zadel v brisačo. Potem pa jo je s kokoško, meni nič, tebi nič, popihal čez polja. Račka, ki rada spi pod milim nebom in je zato prenočila na dvorišču, ju je slišala. Brž se je domislila i ona, našla je potoček blizu hiše in je odplavala dokaj hitreje, ko je šla prejšnji dan pred vozom.

Čez par ur se je dvignil gostilničar iz mehke postelje, umil se je in se je hotel obrisati z brisačo. Pri tem mu je bucika napravila dolgo rdečo črto po obrazu od enega ušesa do drugega. Stopil je v kuhinjo, da bi si prižgal pipo. Ko pa je stopil do ognjišča, so mu jajčje lupine skočile v obraz. »Danes mi hoče vse ob glavo,« je godrnjal in se je vrgel jezo na svoj stol. Ali hitro je bil spet pokoncu, kričal je: »Joj, joj!« ker ga je zadela šivanka še huje, tokrat pa ne v glavo. Zdaj pa je postal povsem hud in začel je sumiti svoje večerajšnje goste. Poiskal jih je, ali ni jih več bilo. Tedaj je trdno sklenil, da se ne bo nikoli več pečal s takimi potepuhi, ki mnogo pojedó, nič ne plačajo in povrh še delajo razne neumnosti.

Slaba vest.

Popotnik je prispel v gostilno, ko se je že dan nagibal k počitku, in je hotel tam prenočiti. Sedel je v kot za mizo, na katero je postavila krčmarica klobase za večerjo. Krčmar se je pogovarjal z gostom, hlapec pa, ki je sedel za pečjo, je videl, kako je pes odnesel klobaso z mize, ker ni nihče pazil na jed. Hlapec je skočil na noge ter zaklical: »Tat, tat, primate ga!« Pes jo je pohrsal skozi odprta vrata, gost pa za njim. Pri tem se je mož spotaknil in pri padcu mu je izpadlo iz žepa mnogo denarja ter kup vetrihov. Krčmar je spoznal, da sta bila dva tata v sobi, pes in tisti gost. Slaba vest je prisilila gosta na beg. Tako slaba vest trepeče že pred samo besedo.

Nekaj iz zgodovine premoga.

Premoga še ne uporabljajo dolgo časa za splošno kurjavo doma in v raznih podjetjih. Prej so kurili drva in oglje. Danes pa mnogokje brez premoga ne bi mogli izhajati, ker je drv čimdalje manj in ker je taka kurjava prenerodna in predraga.

Na Češkem so sredi 16. stoletja odkrili premog v zemlji, uporabili so ga pa samo za dobavo vitrijola. Še le v sledečih stoletjih so tudi poskušali, ali se ne bi mogel premog uporabiti za kurjavo. Okoli leta 1606 so odkrili premog tudi v alpskih pokrajinah.

Pomanjkanje drv za kurivo je napotilo železarne v prvi polovici 18. stoletja, da so začele kuriti v plavžih in pod kotli s premogom. Vlade so morale razpisati denarne nagrade za tiste, ki bi porabljali premog za kurivo. Ker pa kurilne priprave še dolgo časa niso bile urejene tako, da bi bili lahko smrdedeči in dušljivi plini uhajali, je trajalo zopet dolgo dobo let, preden so našli pravo obliko za peči in za dimnike. Leta 1759. je dunajska mestna občina dajala v hudi zimi revežem premog za kurjavo zastoj. Kljub temu je ostala skoro vsa zaloga nedotaknjena, ker so pač ljudje bili proti temu kurivu.

Potem so začele izhajati uradne naredbe, ki so na primer predpisovale opekarnam, da morajo uporabljati premog. Razpisana je bila za tedanje dobo velika nagrada 100 ducatov (zlatnikov) za uporabo premoga pri plavžih, kjer dobivajo železo iz železne rude. V tej dobi so začeli tudi pridelovati gorilni plin iz premoga. Ko so ga začeli uporabljati na železnicah in parobrodih, se je vršil velik razmah. Uvideli so, da je premog izdatno in razmeroma ceno kurivo, ki služi tudi lahko za domačo porabo. In to zadnje je potem premogu utrdilo pot popolnoma. In zdaj? Kaj bi bili brez premoga?

Pregovori o kuretni.

1. Vsak petelin je kralj na svojem dvorišču.
2. Tudi slepa kokoš najde kakšno zrnco.
3. Pridna kokoš ima na vsakem kupu gnoja dovolj opravka.
4. Kokoši, ki mnogo kokodakajo, ležejo malo jajc.
5. Kuretna lahko prinaša sovraštvo.
6. Eno jajce v miru je boljše ko kokoš v prepiru.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Tistega mrzlega zimskega popoldneva pa je bila zbrana v gostilniški sobi precej številna in vesela družba. Debele klade so prasketale v peči in širile prijetno toploto, ki je dajala prazni, nesnažni sobi skoraj nekako udobnost in domačnost, gost dim slabega tobaka se je valil pod nizkim stropom in duh po mokri obleki, po prestani hrani in kislem vinu je dušeče ležal v neprezračenem prostoru.

Poštna kočija je pred uro drdrala mimo in vzela na krov samotnega potnika, ki je čakal na križišču. Kmalu za njo pa se je ustavil pred »Kmetiskim rajem« najet voz, ki je prišel iz Drexla. Postaren gospod in mlado dekle sta izstopila in šla v sobo, voznik je za konje poiskal zavetja v razdrtem hlevu za krčmo, sam pa se je šel gret v kuhinjo.

Ob treh popoldne je bilo tistikrat, cesta in

7. Petelin na strehi se obrača za vsakim vetrom.
8. Kdor vstaja s kokošmi, zasluži, da sme iti tudi z njimi spat.

Uganke.

1. Dva mala in dva velika podita se po cesti. Čeprav veliki napenja se, je vselej mali hitrejši. Kaj je to?
2. Na steni visi, ima hrbet ožgan. Kaj je to?
3. Črna kokoš čepi na ognjenem gnezdu. Kaj je to?
4. Rjavkast pes hodi vsak dan po sobi ter povoha po vseh kotih. Kdo je to?
5. Po stopnicah dol se smeje, nazaj pa joče. Kdo?
6. Spredaj kakor glavnik, v sredi kakor ovca, zadaj kakor srp. Kaj je to?
7. Spredaj kakor vilice, v sredi kakor sod, zadaj kakor metla. Kaj je to?
8. Hiša polna hrane, pa brez vrat. Kaj je to?

Pesnice za kratek čas.

Gagaj, gagaj gos!
Dedek hodi bos,
baba ga sezula,
sama se obula.

Tri pure, tri race,
tri bele gosi,
so skupaj čebljale
tri cele noči.

Sraka regetala,
z repičem mahala;
sraka repatica
Mihčeva tetica.

¹ Tu se pove ime onega, ki ga hočemo malo podražiti.

SMEŠNICE.

Kaj bi bil on. Učitelj: »Pojasnil sem vam torej, kdo je dolžnik in kdo upnik. Da vidi-

mo, če ste me prav razumeli! Če bi jaz tvoje mu očetu, Ivanček, posodil sto dinarjev, kaj bi bil potem napram meni tvoj oče?»

Ivanček: »Dolžnik.«

Učitelj: »Dobro, a kaj bi bil jaz?»

Ivanček: »Vi bi bili — norec, ker Vam moj oče nikoli ne bi vrnil denarja.«

Nevaren je. Mihec in Anica stojita pri sedovih pred posteljico, v kateri spi novorojenček. Mihec potegne Anico hitro od posteljice proč in pravi: »Ne hodi preblizu. Ta otročiček mora bit zelo nevaren, ker so ga krog in krog obdali z mrežo.«

Natančno razločuje. Mihec Anici: »Če tečem kakor potniški vlak, lahko tečeš z mano, če tečem kakor brzovlak, že ne moreš več, če pa tečem kakor ekspresni vlak, potem pa kar ni misliti, da bi tekla z mano.«

Pomagati si ve. Mihec Anici: »Igrajva se slona!«

Anica: »Kako gre ta igra?»

Mihec: »Jaz sem slon, ti pa si dobra žena, ki mu daje vedno kos potice jesti.«

Misli po svoje. Mihec vidi iz okna, da postoji pred sosedovo hišo mrtvaški voz. Brž pokliče mater: »Mama, pridi hitro! Voz je tu, mrlič bo kar vstopil!«

REŠITEV UGANK.

A. Iz številke od 7. avgusta 1929.

1.	50	115	140	85	110
	155	75	120	105	45
	70	160	100	40	130
	135	95	80	125	65
	90	55	60	145	150

2. Okoli 8.000 kg.

3. Blizu 8 mesecev.

4. Obe enako, ker je teža ista, čeprav volumen.

B. Iz številke od 4. septembra 1929.

1.	C	e	l	j	e
	E	d	e	n	
	L	e	d		
	J	N			
	E				

2. Solnčna ura — mlin na veter — cvetica: zvonček — petelin na strehi — petelinove ostroge.

3. Žitni klas — moka — kruh.

4. Kazalca na uri.

okolica sta bili prazni in samotni. Gospod marki de Trévargan je sedel s svojo nečakinjo Konstanco de Plélan pri pokriti mizi v kotu. Ta dva namreč sta prišla z najeto kočijo. Krčmar jima je postregel z juho, ki je bila sicer nevžitna, pa je bila utrujenima in lačnima gostoma po dolgi vožnji v mrzlem zraku zelo dobrodošla.

Štirje moški, slabo oblečeni in neumiti, so sedeli v nasprotnem kotu in šepetaje govorili, par poljskih delavcev je urejevalo svoje dolgeve s krčmarjem, ob mizi za vrati pa je razkoračeno molel od sebe roke in noge še eden gost, ki ga je najbrž premagal krčmarjev nektar, naslanjal glavo na mizo in izdatno smrčal.

Gorot je uredil svoje račune z delavci in krepko potresel zaspanega pijanca za ramo.

»No,« mu je robato zaklical, »vstanite! Vso noč ne bodele tukaj spali, veste!«

Gost je dvignil zaspani obraz in bedasto pogledal moža.

»Ne bom?« je dejal počasi in trudno. In spet mu je zlezla glava nazaj na mizo.

Gorot je zaklel.

»Ven z vami!« mu je vpil na uho. »Sekira pijana! Vrgli vas bomo na cesto, če se sami ne spravite!«

„NEDELJA“?

Še narobe na list

Izhaja vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evanجيل in razlago ter druge podučne verske članki, razen tega pa tudi lepo poročilo »Otroci naše ljube Gospe« in mišne zgodbe za dec. Stane mesečno 1e 20 — Din (letno 21 — Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: **Uprava NEDELJE, Maribor, Slovenskega 29.**

Nikakih skrbni več v jeseni

odkar ve vsaka pametna gospodinja, da se sadežni madeži dajo lahko in sigurno oprati. — To omogoča edino Schichtov Radion, ki pere sam in varuje perilo.

**Schicht ov
RADION**

1236

PRODAJA vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine, kakor tudi vsa popravila z pismono garancijo; cene nizke.

Prepričajte se pri
Jakobu Mulavcu, urar
Kralja Petra trg 1. Maribor.
(Pri državnem mostu, zraven
1267 Magdalenske lekarne.)

VOZ, mesarski ali Lincer popolnoma ohranjen
gor. prodaja: F. Rihtarič, sedlar, Sv. Trojica Slov.
1273

Fanta pet let starega, močnega, dam za svojega k poštenu hiši. Vostner Jožef viničar, Tinsko, pošta Pristova, Zibika. 1270

Sprejem oženjenega

kravarja

z tremi delavnimi močmi (2 ženski). Nastop službe 1. novembra 1929. Henrik Sarnitz, Sv. Lenart Slov. gor. št. 27. 1272

Olepšanje polti tekom 24 ur

1264

je dosegla (pohvalno pismo) gospa Dr. L. z zdravniško priporočeno olupševalno kremo »EROS«. Mnogo pismenih ponudb. — Je Vaš obraz z mozolci, sojedci, gubami ali drugim posut, ki kazi lepoto polti, odstrani to »EROS«, lepotna krema takoj, drugače vrnemo denar. 1 lonček 14 Din, 3 lončki 45 Din.

Dr. Nikol. Kemény, Košice, Poštini predal 12/E 8, CSR.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Mala oznanila

Upravišstvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO

Zasluzek!

Prodajalce posnemalnikov iščemo proti dobri plači. Javiti se »Tehna družbi« Ljubljana, Mestni trg 25/I. 1038

Mlinarski pomočnik, mlajša moč, zmožen tudi samostojno delati v mlinu, pošten in trezen, ter dobro izurjen v odmenjavi moke za žito. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Pomoč gospodarju« na oglasni oddelek »Slov. Gospodarja«, 1257

Dekle, staro 17 do 24 let se sprejme k tričlanski družini za pomoč v gospodinjstvu. Predpogoj: zdrava, iz poštene krščanske družine. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Naslov v upravi. 1265

Trgovskega učenca iz poštene hiše, z dobro šolsko izobrazbo, zdravega, krepkega, sprejme Jos. Farkaš, trgovec z mešanim blagom v Sv. Juriju ob Ščavnici. Hrana in stanovanje v hiši. 1064

Oženjen par, ki razume poljedelstvo in gospodinjstvo, se sprejme. Naslov v upravi lista. 1258

Delavska družina, ki opravlja tudi delo v kravjem in svinjskem hlevu, se sprejme z novim letom. Ponudbe na Arnold, Guštanj. 1263

Dodatek k objavi žrebanja v Stični. Kdor se ne prikladi do 31. oktobra 1929, s tem daruje svoj dobiček naši cerkvi, za kar se najtopleje zahvaljujemo. Zahvalo smo dolžni vsem, ki so pri srečolovu ali kakorkoli žrtvovali za našo cerkev. Bog plačaj!

Odvetnik Josip Žmavec

je otvoril svojo
odvetniško pisarno
v prejšnji Dr. Grossmannovi
pisarni v Ljutomeru. 1271

V CELJU,

Aleksandrova (preje Kolodvorska) ulica št. 4, nasproti zajtrkovalnice Roze Zamparuti, se priporoča na novo vpeljana

manufakturna in modna trgovina

katera nudi veliko zalogo in veliko izbiro raznega blaga za jesen in zimo. Da so cene konkurenčne, Vam pričajo moje izložbe, katere ne pozabite ogledati, predno kupite potrebno za jesen in zimo.

Najnižje cene in solidno postrežbo Vam nudi
samo
Josip Jelovšek. 1267

Spet je zaspani gost dvignil glavo in strmел v motilca svojega miru z meglenimi, pijanimi očmi.

»Nisem pijan!« je pravil s smešno slovesnostjo in jezik se mu je zapletal. »Nisem niti od daleč ne tako pijan, kakor si mislite!«

»Bomo koj videli! Tule,« se je obrnil krčmar k postopaško oblečenim ljudem v kotu, »pomagajte mi! Postavili bomo pijano mrcino na drugo stran vrat!«

Koj so bili pripravljeni. Eden je brez odloga zgrabil pijanca pod pazduho, dva druga vsak za eno nogo, krčmar je odprl vrata in zavlekli so ga ven ter ga položili v vežo, kjer se je zadovoljno zavalil za steno in se udobno pripravil, da nadaljuje spanje pravičnega, vmes neprestano godrnjajoč: »Nisem pijan! Nisem niti od daleč tako pijan, kakor si mislite!«

Ko je krčmar stopil v sobo, ga je gospod Trévargan kratkomalo spet poslal ven. Nič ni zameril Gorot, nič se ni čudil. niti radoveden ni bil. Vajen je bil, da so se v njegovi hiši zbirali sumljivi neznanci ter kovali tajne načrte in spletke. Oddrsel je skozi vrata in šel v kuhinjo.

4.
Koj ko so se zaprla vrata za njim, se je gospod Trévargan obrnil k slabo oblečenim postopačem v drugem kotu.

»Hvalabogu, da smo se končno obeh iznebili!« je začel slišno nepotrpežljivo. »Povejte mi sedaj, kaj vse ste že pripravili!«

»Izvršili smo vaša naročila!« je odgovoril eden njih, orjak, bradat in razmršenih las ter krutega, odurnega pogleda. »Natrosili smo po cesti za dober kilometer odtod dalje kilogram žebeljev, zdrobljenega stekla in ostrega kamenja ter vse skupaj zakrili s tanko plastjo zemlje.«

Tovariši so zadovoljno godrnjali.
»Ko se bo prokleti Korzikanec peljal mimo v svoji lepi kočiji,« se je eden robato smejal, »bodo dva, trije njegovih bistrih konjev šepavi, komaj da bodo stopili na našo lepo preprogo!«

Gospod Trévargan se je obrnil k nečakinji: »Boljšega načrta nismo mogli narediti,« je pravil, »ker imamo vsega skupaj samo eno puško. In še to si nam ti poskrbela v svoji previdnosti!«

Konstanca Plélan ni takoj odgovorila. Snela je s klina nad seboj staro, zarjavelo puško ter jo

Novo!

LEGENDE SV. FRANČISKA.

Knjiga za oktober.

To knjigo lepih zgodb o velikem svetniku je napisal znani pisatelj Franc Ks. Meško. Vsak naj to knjigo prečita! Veliko pravega vesolja bo užil. Spoznal bo blagoslov preprostega življenja, ki pa je bogato na notranji sreči. — Knjiga »Legende sv. Frančiška« stane broširana Din 16.—, vezana Din 24.—.

Naroča se v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“
je najstarejši slovenski koledar, ki
je bil že od naših pradedov naj-
bolj upoštevan in je še danes naj-
bolj obrajtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar člo-
vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko-
ledar z nebesnimi, sončnimi, luninimi,
vremenskimi in dnevnimi znamenji; —
sončne in lunine mrke; — lunine spre-
menbe; — koledar za pravoslavce in
protestante; — poštna dolžbe za Ju-
goslavijo; lestvice za kolke na menice, po-
bavnice, kupne pogodbe in račune; —
konzulate tujih držav v Ljubljani in Za-
grebu; vse sejne na Kranjskem, Koros-
kem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju
in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu
brezplačne živine; — tebeho hektarov v
oralih; — popis vseh važnih domačih in
tujih dolgov v preteklem letu; — tabele
za računanje obresti; — življenjske
važnih in odločilnih oseb s slikami; —
označena predmetov, ki jih rabi kmeto-
valec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči tudi
pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnikovi nasl. d. d.
v Ljubljani.

1188

RADIO MARIBOR

Aleksandrova cesta št. 6

je VAŠE podjetje.

Najsolidnejša postrežba! Bogata
zaloga! Cene nizke — ugodni pla-
čilni pogoji. 1255

Viničar s 3—4 delavskimi močmi se sprejme.
Naslov v upravi lista. 1196

Veletrogovina in indus-
trija konfekcije

Dandanes zahteva življenje, da
se ravnamo po modi!

Pred nakupom plašča pišete eno do-
pienico veletrogovini STERMECKI, na-
kar dobite takoj najnovejši ilustrirani
cenik z več tisoč slikami popolnoma
zastoj. Tamkaj najdete razen mno-
gih tudi sledeče plašče najmodernej-
šega kroja po zelo nizkih cenah:
Meltin Din 314, Saja 399, suknen 495,
kasha 485, velur 815, rips 1350, pliš
1800. Naročila čez Din 500 poštnine
prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali
vrne denar. 966

R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.

Škop ržen ali dolgo rženo slamo kupim večjo
množino. Ponuditi na Dolinšek, Kamnica
pri Mariboru. 1227

Sadno drevje v več najboljših sortah je dobiti
po 28. oktobru pri drevesnici Dolinšek,
Kamnica pri Mariboru. 1228

Viničarji pozor. Od-
dam dobro kravo v
rejo. Vpraša se v Ma-
riboru, Mlinska ulica
13. 1251

Viničarja sprejme Sed-
lak, Maribor, Aleksan-
drova cesta 125 a. 1249

Učenko za šivanje
sprejme
Neža Podlessek, Maribor,
Delavska ulica 9. 1262

Dekla za vse z tri
letnim otro-
kom išče službo na deželi,
Vrhovdol, Limbuš. 1259

Kravar, 2 delavski
moči, ki
zna dobro dojit in krmit se
sprejme 1. novembra, Oskrb-
ništvo grad Slivnica pri
Mariboru. 1260

Pliuča! Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod
(Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška po-
staja Rogaška Slatina. 1229

Umetna gnojila vseh vrst za jesensko gnojenje so dospela
Kmetijska zadruga Ptuj. 1261

Specialiteta:

**Krstna
oprema**

L. PUTAN, Celje
Ustanovljeno leta 1898

1086

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v
tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

s kritičnim očesom in vajenimi rokami preis-
kovala.

»Dobra bo!« je dejala čez nekaj časa hladno.

»Dobra bo? Seveda bo dobra!« je pritrdil
gospod Trévargan. »Kaj pa vi pravite, Siva
glava?«

»Da bi dali meni tisto puško, gospod marki!«
je odgovoril stari chouan. »Jamčim vam, da ne
bom zgrešil Korzikanca!«

»Pa ga tudi jaz ne bom zgrešil!« je povedal
Trévargan in stopil k roparski družbi. »Sam za
sebe hočem imeti čast, da sem rešil Francijo tega
peklenskega gada!«

Sedaj je pa čas, da gremo!« je pridjal zapo-
vedovalno. »Dva izmed vas pojmeta na cesto proti
Parizu, dva na cesto v Dreux. Skrijete se v
grmovje in koj daste znamenje, ko začujete ropot
kočije. Mi drugi bomo stražili in koj odhiteli
naproti, še preden bo prvi konj šepal.«

Gospod Trévargan se je spet obrnil k svoji
nečakinji:

»Če se nam posreči,« ji je rekel ter ji navdu-
šeno in skoraj spoštljivo poljubil roko, »gre za-
aluga in čast tebi, Konstanca!«

»Storila sem le svojo dolžnost,« je odgovorila

hladno. »Na srečo sem bila v Evreuxu, ko ste me
najbolj potrebovali.«

»Ne, ljubo dete,« je dejal Trévargan resno,
»ne smeš v nič devati zaslug, ki jih imaš za našo
stvar! Da nisi podkupila naših straž v Evreuxu
in da nam nisi poslala o pravem času vest in
pomoč, še danes bi sedeli. In če bi nas ne bila
skrila, ko smo ušli, bi nas bili gotovo spet dobili.
Da me nisi naložila na voz in peljala sem, jaz
s svojim slabim zdravjem bi nikdar ne bil mogel
za drugimi po tem slabem vremenu. In kon-
čno, da nisi našla v svoji previdnosti tole puško,
kako bi naj spravili s sveta Korzikanca, ki ga
Bog sam v tej svečani uri pošilja v naše roke.
Tako je! Ali ne, vi močje?«

»Da! Tako je!« so vsi enodušno pritrdjevali.
»Daj Bog, da bi uspeli!« je vneto povedala
Konstanca.

»Ne more nam spodleteti!« je prepričavalno
trdil gospod Trévargan. »Eden ali dva konja
bodeta gotovo šepala, ko prideta čez naše pre-
progo iz žebeljev, stekla in ostrega kamenja. Voz
se bo moral ustaviti, kočijaž bo izstopil in šel
gledat, kaj se je zgodilo. In tedaj bo prišel naš
trenutek. Siva glava in tovariši bodo planili na
voznika in na stražo. Če ima Korzikanec vobče

Izšel je I. in
II. zvezek!

Res niste še ma-
ročili

**Karl Mayeve
knjižice?**

Ne čakajte, dokler
se še dobi. Nad
1000 knjig že raz-
prodanih, ostanek
bo kmalu! Pišite
Tiskarni sv. Cirila
v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Príhrankom rojakov v Ameriki, denarju nedolainih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša trdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač na drobno in debelo. 577

Prvovrstna glazbila direktno iz
TOVARNE
oziroma tovarniškega skladišča

Veliki
ilustrovani

CENIK

dobite zastoj!

Naročite ga od največje odpreme trdke glazbil v Jugoslaviji:

MEINEL I HEROLD
tovarna glazbil, gramofonov in harmonik

podružnica MARIBOR, br. 106-B 1159

Violine	od Din 95.— napr.
Tamburice	od Din 88.— napr.
Mandoline	od Din 133.— napr.
Trube	od Din 595.— napr.
Gramofoni	od Din 345.— napr.
Roč. harmonike	od Din 85.— napr.

Iščem za 1. februarja prih. leta mlajšega oženjenega majerja. — Ponudbo z navedbo starosti in evenuelnega števila otrok na upravo lista pod »majerja«. Ponudniki, ki so že delali v kaki opelkarni imajo prednost. 1253

Majer in viničar se sprejme. Pelcl, Lajtersberg 119, Maribor. 1250

Hiša

nova z gospodarskim poslopijem, velik vrt, proda Gozdna ulica 28, Pobrežje pri Mariboru. 1264

Rabim večjo množino

kostanjevih drv za tanin

ter plačam najboljšo dnevno ceno,

1253 Iščem nakupovalce proti proviziji.

ERNEST MARINC, Celje, Zrinjskega ul. 4

Telefon interurb. 136

Telefon interurb. 136

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirjev itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2

Na drobno in na debelo.

katero s seboj, in prijeli konje, jaz pa bom pomeril na Napoleona in čeprav je tale puška stara, sem prepričan, da bom od blizu dobro pogodil.

Sedaj pa pojdimo!« je končal odločno. »Kotija ne more biti več daleč.«

Molče mu je podala Konstanca klobuk in površnik. Oblekel se je, vzela puško in stopil po sobi. Siva glava, Beli kljun in dva tovariša so stopili za njim, s sklonjenimi glavami, prihuljeno kakor divja zver, ki pripravlja napad na svoj plen. Konstanca je šla naprej.

Tedaj so se vrata hipoma odprla. Pijani delavec, ki so ga malo prej odnesli iz sobe, je stopil čez prag. Naglo je zaprl vrata za seboj, se naslonil s hrbtom nanje in dvignil pištolo.

Tako nepričakovano je vse šlo, da se niti gospod Trévargan, niti njegovi ljudje trenutno niso zavedli, kaj se je pravzaprav zgodilo. Stali so sredi sobe kakor prikovani in strmeli v neznanega človeka.

»Vi —!« je hripavo šepnila s trepetajočimi ustnicami.

Prvi se je zavedel Trévargan.

»Spoti, mrha pijana!« je zaklical robato.

Dvignil je roko, da bi zgrabil za puško. Še vedno je mislil, da ima pred seboj pijanca od prej, ki da jih je prišel spet nadlegovat in ki ga bo izlahka odpravil.

»Če se le samo dotaknete puške, gospod marki de Trévargan, je dejal mož pri vratih mirno, bom streljal.«

Tedaj še le ga je de Trévargan natančno pogledal. In bliskoma se mu je razjasnilo.

Spoznal je blede, brezbarvni obraz, globoko ležeče sive oči, drobno, suhljato postavo moža v sivi suknji.

»Tisti prokleti policijski vohun!« je siknil skozi stisnjene zobe. »K meni, Siva glava! Naj strelja in naj bo proklet!«

Pa tedaj se je nekaj zgodilo, da sta celo Siva glava in Beli kljun, drzna in neustrašena chouana, vedno pripravljena na vse, in ki zanju življenje ni imelo nobene cene, da sta celo ta dva nema in neustrašena obstala.

Z nepričakovano, naglo kretnjo, ki je bila njemu lastna, je mož v sivi suknji stopil naprej, zgrabil Konstanco za roko, jo potegnil k sebi proti vratom in ji nastavil pištolo na srce.

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-
rajevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.—
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Bolniki čitajte!

Raynkar je izšel en poučljiv spis. V njem se razpravlja o vzrokih, nastanku in zdravljenju živčnih bolezni.

Jaz pošljem vsakemu ta evangelij o zdravju popolnoma zastonj, ako piše na spodaj stoječi naslov.

Tisočera zahvalna pisma dokazujejo edino obstoječi uspeh neumornega vestnega preizkovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor spada k tej

veliki množini

živčno bolanih

kdo trpi na raztresenosti, tesnobe, slabem spominu, glavobolu, brezspančnosti, motenju prebave, preobčutljivosti, bolečinah v udih, na splošni ali deloma telesni slabosti ali na drugih neštetihi pojavih

mora mojo tolažilno

knjižico dobiti.

1223

Kdor jo pozorno bere, bo dobil pomirjevalno prepričanje, da se najde navadna pot do zdravja in življenjskega veselja. Ne čakajte in pišite takoj še danes!

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. 324.

Kadar se pripravljate

na žehto

ne pozabite, da Vam bo pri tem najboljši pomočnik in sodelavec

**terpentinovo milo
„GAZELA“.**

1233

Trgovski učenec, ki je dovršil meščansko šolo, nadarjen, marljiv in zvest, dobrih staršev se sprejme takoj za učenje v veletrgovino ALOJZ KRAINZ v Ljutomeru. 1248

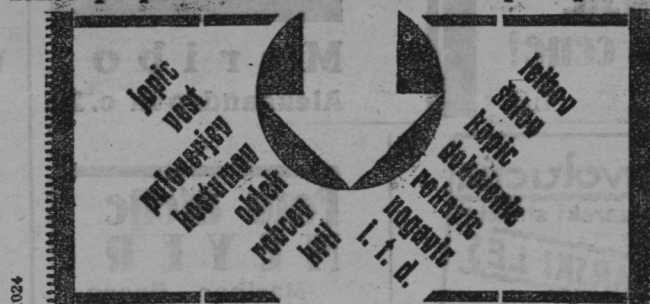
Učenec se sprejme v steklarski trgovini I. Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10. 1249

Sprejemem učenka za strojno pletenje. Hrana in stanovanje v hiši. Vse drugo po dogovoru. B. Pušnik, Vojnik pri Celju. 1211

Izjava. Podpisana izjavim, da nisem za mojim možem Antonom Hostej nobena plačnica. Uršula Hostej, Brinje Slovenska Bistrica. 1254

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana PLETARNA za to zimo pripravila veliko izbiro toplih pletenih

Vse iz čiste volne in tako po ceni, kakor še dosedaj nobeno leto. Zato pa predno, te reči kupite, si oglejte to

veliko zalogo v pletarni M. VEZJAN Maribor, Vetrinjska ulica 12

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica **Ulica 10. oktobra**

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kaknega odtegljaja.

Nalezljivi katar v nožnici.

„... V zadoščenje sem slišal, da „Bissulin“ na domeni stalno izvrstno učinkuje in nalezljivi katar že dve leti ni nastopil s svojimi slabimi posledicami.“ Živnozdravnik Dr. H. Berl. Tierärztl. Wochenschr. 31 Jg. Nr. 36.

„Bissulin“ se dobi samo na odredbo živnozdravnika H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Knjižico (brošuro) s sliko bolezní brezplačno po zalogi: „LYKOS“ Mr. K. VOUK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8. 594-7

Oglejte
si cene!

NOGAVICE

ženske, moške,
otroške.

Perilo, pletenine,
bombaž, svila.

DMC. VOLNA,

bombaž, svila za ročna
dela in pletenje.

**Potrebščine za
šivilje in krojače.**

Josip Šerec

Maribor
Aleksandrova c. 23

Oglejte
si cene!

1147

**Foto atelje
MEYER**

Maribor, Gospo-
ska ulica štev. 39.
Najboljša izpeljava
fotografij
in nizke cene. 1157

Peči na žagovino do
danes najboljše si-
stema, jako trpežne
po zelo nizki ceni iz-
deluje in razpošilja tu-
di na poskušajo tvor-
nica R. Jakelj, Slo-
venjgradec. 1247

Divje kostanje

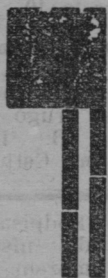
kupim in plačam naj-
boljše, istočasno iščem
nakupovalce. A. Ar-
beiter, Maribor, Drav-
ska ulica 15. 1181

Novi sodi 300 in 400 l
na prodaj, več sodov
skupaj po 1 Din 20 p
liter. Zvonar, sodar-
stvo, Stari trg, Slo-
venjgradec. 1214

Drevesca, jabolčna in
hruškova, brez gnoje-
nja vzgojena, po Din
15 komad oddajam 15.
oktobra dalje samo o-
sebno, k. je zaloga
mala. Kupujem jabol-
čne peške; Ponudite
in navedite ceno. An-
ton Jelen. Št. 11j, Ve-
lenje. 1217

Učenca spremje, prid-
nega in poštenega na
triletno učenje. Pekar-
na na Ptujski gori.
1256

Oglašujte

**v Slov. Go-
spodarju.**

**Poznavatelji blaga kupujejo obleke, te-
lesno in posteljno perilo
samo pri**
FRANC KOLARIČ, APAČE

Za zimo je došlo:

Srajce, porhanti od 10-16 Din
Porhanti za oble- od 10-20 "
ke od 10-20 "
Blago za ženske od 40-120 "
obleke od 40-120 "
Blago za ženske od 60-160 "
mantele od 60-160 "
modne stvari
Blago za suknjice in od 30-200 "
obleke od 30-200 "
Zgotovljen zimski 250-600 "
moški suknjič od 250-600 "
Zgotovljene moške 290-500 "
obleke od 290-500 "

1150

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,
Vetrinjska ulica 15

876

nudi najceneje blago za obleke,
svilene robce že od 20 Din naprej,
čajgaste robce od 5 Din naprej itd.

**NE POZABITE
SI OGLEDATI**

veliko zalogo vsakovrstnega
zimskega blaga od najcenejše
do najboljše vrste

v manufakturni trgovini 980

ANTON MACUN 10
MARIBOR, Gosposka ul. 10

Pazite na vhod ki ima ob straneh ogledala!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 75.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
rošivo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica iz svo-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.